

Križani
edino
trdno
upanje

JUNIJ
1973

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

El tercer mundo esperanza de la Iglesia

El "Anuario de Estadísticas" de 1970 publicado por la Santa Sede, demuestra que el tercer mundo comprende casi cerca de la mitad de los fieles de la Iglesia: 49,1%. A esto se añade que hay más resistencia a la secularización de sacerdotes que en Europa y América del Norte. De todos modos, la religión católica, con 659 millones de fieles, sigue siendo la más numerosa del mundo (520 millones de musulmanes, 400 millones de budistas). De los continentes del tercer mundo, América latina cuenta con el mayor número de fieles: 245 millones, seguida de Asia, 53 millones y de África, 40 millones.

Es en América latina donde el porcentaje de católicos se eleva más: Colombia 97,1%, Costa Rica 95,58%, Ecuador 95,5%, México 95%, Bolivia 94,5%, Honduras 94,3%; estas cifras sólo pueden ser comparadas a España con el 99,2%, Italia 97,2%, Portugal 96, Polonia 93,9% y Austria 91,4%.

África con el 34,4% y Asia con el 10,9%, son los continentes con más fuertes proporciones de bautismos de adultos y adolescentes. Pero África y Asia tienen aún los más bajos porcentajes de católicos si se excluyen los filipinos que tienen el 80,6% de católicos Guinea Bissau, Santo Tomé y Príncipe, con el 80%; Angola, Burundi y Zaire con el 50%. Sin embargo, Somalia, Irán y Turquía tienen el 0,1% de católicos, Manritania 0,3%; Argelia 0,5%. Túnez 0,6% y Marruecos tiene el 0,8%. Por continentes: América latina cuenta con un 82% de católicos; África con 12% y Asia con 2,4%.

De las 200.000 parroquias y misiones existentes, el tercer mundo no posee más de 40.000. De ellas, en África el 93,5% están sin sacerdote residente de modo permanente y 95,5% en Asia.

Aica, 26 de abril de 1973

Junaki molčeče Cerkve

Skoraj tri desetletja brezbožnega vladanja v številnih državah pomeni osemindvajset in več let trpljenja, omejevanja svobode in ropanja duhovnih vrednot.

Mnogi so v tem vrenju izgubili vse. Nekateri, kot številni iz našega naroda, življenje, drugi domovino, tretji, kar je usodnejše, Boga samega.

Večina, tako na domačih tleh kot v svobodnem svetu, je, kljub vsem križem, ostala zvesta Bogu. Med temi pa se kot biseri bleste imena, ki jih bo zgodovina z zlatimi črkami vdolbla:

Prva po času sta škofa Rožman in Stepinac. Oba zvesta Bogu in Cerkvi. Oba obsojena. Prvi je moral v tujino, drugi v ječo.

Za njima pride na vrsto trojica neustrašenih borcev Kristusa Kralja: kardinali Višinski, Mindženti in Beran. Višinski ima za seboj trideset milijonov Poljakov. V njem gledajo svojega Mojzesa. Mindženti in Beran sta bila v koncentracijskih taboriščih v Dachauu, po „osvobojevanju“ pa kot izdajalca obsojena. Po letih trpljenja sta bila osvobojena, a kot nezaželena izgnana iz domovine.

Kot starozavezni patriarh stoji v tretji vrsti kardinal Jožef Slipyi, oče ukrajinskih vernikov. Po 18. letih ječe dobi v Rimu kardinalski klobuk, a domov ne more več.

Zadnja med temi osmimi junaki pa sta v marcu letošnjega leta postala svetu poznana kardinala Trocht iz Češkoslovaške in Julij Hossu iz Romunije. Oba sta šla zaradi zvestobe Kristusu v ječe. Oba je Pavel VI. „in pectore“ — v srcu leta 1969 prištel h kardinalom in za oba to novico naznanil šele letos, čeprav je drugi že pred tremi leti odšel k Bogu.

Tej slavni osmerici „mučencev Kristusove Cerkve“ bi lahko prištel še številne škofe, duhovnike in laike, ki so zaradi Boga morali umreti, bili po ječah ali so morali od doma in so svetu pričali ali še pričajo, da le krščanstvo more prinesiti svetu lepšo bodočnost.

Ob desetletnici papeževanja Pavla VI.

21. junija bo deset let, odkar je bil Janez Krstnik Montini izvoljen za papeža. Obletnica je toliko bolj zanimiva in pomembna, ker teh 10 let skoraj sovpada z desetletnico II. vatikanskega koncila. Samo po sebi je umevno, da se ob takšni priložnosti človek ozre nazaj, da pregleda in oceni pot, ki jo je po koncilski spodbudi prehodila Cerkev, pot, ki jo v veliki meri lahko istovetimo s prizadevanji Pavla VI., da bi uresničil navodila, pobude in predloge, ki so se porodili v koncilski dvorani.

Pomen in veljava papeževega delovanja ne potrebujeata govorniških komentarjev. Vse njegovo delo, ki ga odlikujeta vrsta dokumentov in pobud, je usmerjeno v uresničenje *aggiornamenta*, ki ga je hotel koncil, da bi Cerkev odgovarjala novim zahtevam časa in razvoja sodobnega sveta.

Ena važnih pobud se tiče reforme rimske kurije, ki jo je določila apostolska konstitucija *Regimini Ecclesiae universae*, ki je stopila v veljavo pred 5 leti.

Ta reforma je bila še posebej

težka in kočljiva, ne toliko zaradi razumljivega odpora in zgodovinske zapletenosti stoletja trajajočega ustroja kakor zaradi dejanskih težav, kako uskladiti ustanovo novim stvarnim zahtevam in željam ter nasvetom koncilskih očetov.

Dolgotrajna in težavna je bila pripravljalna stopnja, med katero so bili naprošeni za mnenje in svet predstavniki episkopatov vsega sveta. Tako se je porodila reforma, ki je preustrojila različne urade kurije, opredelila njihovo pristojnost in delovanje, da bi bolje odgovarjali potrebam časa, in uskladila njihovo delo, da bi jih spremenila v organsko orodje za izvrševanje najvišje papeške oblasti v službi celotne Cerkve.

Tako je nastalo novo papeško tajništvo, ki ima vlogo, da pomaga papežu od blizu pri vodstvu vseboljne Cerkve in v odnosih z uradi rimske kurije.

Obširnost, važnost in težavnost funkcij papeškega tajništva po-

tekajo iz potrebe, da usklaja zapleteno in mnogovrstno delovanje različnih uradov kurije, da more papež uspešno izvrševati svojo edinstveno vlogo veljavnega Pastirja.

Kdor se tega ne zaveda ali pa noče priznati, je v nevarnosti, da bo zamenjaval osebe z vlogo, ki jo opravljajo, in tolmačil kot oblastiželjnost, kar je dejansko le odgovorno izvrševanje dolžnosti in službe, ki zahteva često silno požrtvovalnost.

Z napačnim tolmačenjem tudi lahko popači podobo ljudi, ko jim pripisuje zadržanje in ravnanje, ki se dejansko ne sklada z njihovo osebnostjo. Zavaljo predsodkov lahko tudi predstavi kak nepomemben dogodek kot značilen in pogost. In potem še dopoveduje, da ne napada papeža, čeprav napada ljudi, ki jih je papež zavestno izbral za svoje najbližje sodelavce.

Na splošno moremo reči glede papeževanja Pavla VI., da ga je pri delovanju vodil verski čut, ki je dajal ton vsemu njegovemu neutrudnemu apostolskemu delu, in da je zmeraj kazal silno zavzetost za mir na svetu, za vsestranski napredek dežel v razvoju in za verno uresničevanje koncilskih pobud.

Papeža spoštujmo, ga poslušajmo in zanj tudi molimo, da bo mogel dobro opravljati svojo trojno

Pavel VI.

službo: pastirsko, duhovniško in učiteljsko, da bo mogel zvesto ohranjati zaklad resnice in z njo osvetljevati zaklad življenje Cerkev in človeškega rodu in tako vse ljudi voditi k zveličanju.

Praznik Sv. Duha

Kar živi, raste in se razvija. Iz malega postaja veliko in končno doseže polnost svoje rasti. Kar ne raste in se ne razvija, svoje zrelosti ne doseže. Samo kar je zdravo in zrelo, lahko v polnosti izvrši svojo nalogo, doseže svoj namen.

Tako je v naravnem življenju. Podobno je tudi v življenju milosti. Pri krstu se odpustijo grehi, krščenec prejme božje življenje in postane božji otrok. Vtisne se mu znamenje, po katerem postane ud Cerkve in deležen Kristusovega duhovništva.

Pri birmi pa kristjan prejme Svetega Duha, ki mu krepí krščansko življenje, mu vtisne zakramentalno znamenje, ki ga še popolneje poveže s Cerkvijo. Birma krščenca ne samo posveti, ampak mu nalaga veliko dolžnost, da z besedo in dejanjem razširja in brani vero.

Pri obhajilu se kristian krepča s Kristusovim telesom, da postaja kot živi ud Kristusa vedno tesneje z njim povezan in vedno bolj njemu podoben. Tako postaja vedno bolj deležen božjega življenja in prihaja do popolne ljubezni. Le kot zrel kristjan je sposoben do cela izpolniti svojo življenjsko nalogo in doseči svoj končni namen: priti v nebesa.

Krst, birma in obhajilo nas to-

rej ne samo uvajajo v krščansko življenje, temveč nas v njem tudi utrjujejo. Odtod njihov pomen v življenju kristjana. Največkrat je delitev zakramentov združena z velikimi slovesnostmi, ki naj bi bile zunanje znamenje velikih skrivnosti v človekovi duši.

SVETI DUH NAS POSVEČUJE

Posvečenje je delo Svetega Duha. V svetem pismu beremo, kako je Sveti Duh dajal Kristusu moči, da je spolnil svoje odrešitelsko poslanstvo. Ko je bil Jezus v Jordanu krščen, je prišel naden Sv. Duh. Vodil ga je in podpiral pri njegovem delu. Ko je govoril v nazareški shodnici, je Jezus nase obrnil besede preroka Izaija: „Duh Gospodov je nad menoj; zato me je mazilil. Poslal me je, da oznam blagovest ubogim; da naznam jetnikom oproščenje in slepim pogled, da izpustim zatirane v prostost in oznamim leto božjega usmiljenja“ (prim. Lk 4, 18—19).

Svojim učencem je Jezus obljubil, da bo tudi njim poslal Duha resnice, ki jih bo vodil k „popolni resnici“ (Jan 16, 13) in ki bo vedno ostal pri njih. Dajal jim bo moči, da se pred preganjalci ne bodo bali izpovedati svoje vere.

Kar je Jezus obljubil, je izpol

nil na binkoštni praznik — deseti dan po svojem vnebohodu. Poslal je Svetega Duha apostolom, ki so bili zbrani z Marijo in drugimi učenci. Napolnjeni s svetim Duhom so apostoli začeli „oznanjati velika božja dela“ (Apl 2, 11). Mnogi so verovali njihovu pričevanju, da je Jezus vstal od mrtvih, in so se dali krstiti. Bilo jih je okoli tri tisoč. Tudi ti so prejeli Svetega Duha.

Od tedaj so apostoli s polaganjem rok delili zakrament birme in birmanci so na ta način prejeli Svetega Duha. Tako se z birmo na neki način v Cerkvi nadaljujejo prve binkošti.

ZRELI KRISTJANI, APOSTOLI

Kdor dobro pripravljen prejme birmo, je sposoben za zrelo krščansko življenje. Pripravljen

mora biti, da vero posreduje še drugim.

S svojim življenjem in delovanjem vpliva na druge. Tako opravlja apostolsko delo. Zakrament birme je zato zakrament krščanskega apostolata. Birmanec ima pravico in dolžnost, da združen z Jezusom izvršuje njegovo trojno službo: učeniško, duhovniško in vodniško. Vsak se mora po svojih močeh in stanu primerno truditi, da bi vsi ljudje na zemlji spoznali Boga in njegovo ljubezen do nas ter prejeli odrešenje.

„Popoln vzor apostolskega življenja je preblazena Devica Marija, kraljica apostolov. Dokler je, tako kot vsi ljudje, živela na zemlji življenje, polno družinskih skrbi in truda, je bila vedno najtesneje združena s svojim Sinom in na edinstven način sodelovala pri Odrešenikovem delu“ (L 4, 10).

10. junija bo
binkoštni praznik:
prihod Sv. Duha,
naslednjo nedeljo pa
Presveta Trojica!

POMNOŽENE SKRIVNOSTI ROŽNEGA VENCA

Nova liturgija je sprejela pri maši več kanonov (evharističnih molitev). Tudi pri molitvi rožnega venca so pobude za pomnožitve skrivnosti. V nekatere nemške molitvenike je bil že sprejet Rožni venec Kristusovega kraljevanja. Malo je molilcev, ki bi si sami znali izbirati skrivnosti. Pri vsaki izbiri je potreben nek red. Pomislimo na molitev brevirja. Ali ni priporočljivo tudi skrivnosti rožnega venca vskladiti z vzdusjen dni v tednu?

Temeljna usmeritev tedenskega rožnega venca

V ponedeljek se spominjamo stare zaveze, kakor se je tudi prvi mašni kanon. Molivec rožnega venca bi premišljeval o zveličavnih dogodkih od začetka časov in se ustavil pri Marijinem brezmadežnem spočetju. V torek bi počastili Jezusovo otroško dobo, v sredo njegovo skrito življenje v Nazaretu, v četrtek njegovo javno delovanje, v petek trpljenje, v soboto častitljivi del kot pripravo na nedeljo in kot Marijin dan. V nedeljo bi mogli usmeriti naš pogled k poslednjim časom. Tako bi nas časovno in prostorno vodil rožni venec skozi vse dobe sveta pod vidikom odrešenja.

Rožni venec lahko primerjamo dobro uglasenemu klavirju srčne molitve, ki ga je treba igrati s sproščeno zbranostjo otroško vernega srca. Potem se odpro molilcu nebeške melodije. Dih milosti osveži našo dušo, jo umiri, krepi dobro voljo, množi zaupanje, zagotavlja, da bodo izpolnjene obljube, ki jih je nebo namenilo takemu načinu molitve.

TEDENSKI ROŽNI VENEC

Ponedeljek:

rožni venec Kristusovega prihoda

Posebni namen: širjenje svete vere. Jezus izpričuje Judom: „Preden je bil Abraham, sem jaz“ (Jan 8, 58).

Skrivnosti:

1. ki je bil v raju obljubljen kot odrešenik
2. ki so ga očaki željno pričakovali
3. ki je bilo velikonočno jagnje njegov simbol
4. ki so ga napovedovali preroki
5. ki je tebe, Devica, obvaroval izvirnega greha

Torek:

rožni venec Jezusove otroške dobe

Posebni namen: edinost Cerkev v Kristusovem svetišču. Mo-

dri z Vzhoda vprašajo: „Kje je judovski kralj, ki je rojen?“ (Mt 2, 2).

Skrivnosti:

veseli del rožnega venca

Sreda:

rožni venec Jezusovega skritega življenja

Posebni namen: da bi verniki sveto živeli. Preroki so napovedali: „Imenoval se bo Nazarejec“ (Mt 2, 23).

Skrivnosti:

1. ki je bil svojim staršem pokoren
2. ki je kot tesar posvetil delo
3. ki je bil krščen v Jordanu
4. ki ga je skušal satan
5. ki je poklical učence in apostole

Četrtek:

rožni venec Kristovega javnega življenja

Posebni namen: vgoja mladine v duhu evangelija. Pismo pravi: „Gorečnost za tvojo hišo me razjeda“ (Jan 2, 17).

Skrivnosti:

1. ki je oznanjal veselo resnico o božjem kraljestvu
2. ki je svoje veličastvo razodel s čudeži
3. ki je prenašal zasramovanje in nasprotovanje
4. ki je svojim umil noge
5. ki nam je podaril skrivnost Evharistije

Petek:

rožni venec Kristusovega trpljenja

Posebni namen: izpolnjevanje evangelijskih svetov v redovnem stanu. Jezus izpričuje: „Zato me Oče ljubi, ker dam svoje življenje, da ga iznova prejmem“ (Jan 10, 17).

Skrivnosti:

žalostni del rožnega venca

Sobota:

rožni venec Kristusovega veličastva in poveličanja njegove Matere

Posebni namen: posvetitev duhovniškega stanu. Jezus je molil: „Zdaj me ti, Oče, poveličaj pri sebi...“ (Jan 17, 5).

Skrivnosti:

častitljivi del rožnega venca

Nedelja:

rožni venec Kristusovega kraljevanja

Posebni namen: obnova krščanskega duha v družini in v narodu. Apostol izpričuje: „V njegovem imenu je treba oznaniti pokoro ter odpuščanje grehov med vsemi narodi, začenši v Jeruzalemu“ (Lk 24, 47).

Skrivnosti:

1. ki z nebes vlada kot kralj
2. ki živi in deluje v svoji Cerkvi
3. ki bo prišel v slavi
4. ki bo vse prenovil in izpopolnil
5. ki bo naše večno plačilo

Po „Klerus-Blatt“,
št. 14. 1972

JACQUES MARITAIN

V samostanu Jezusovih malih bratov v kraju Ranguel v južni Franciji je umrl 28. aprila pri 91. letih Jacques Maritain, eden najodličnejših sodobnih mislecev, glavi filozof neotomistične šole in eden najpomembnejših predstavnikov krščanske filozofije v sodobnosti.

Visoka starost, ki jo je dočkal, ni zmanjšala trpkega občutja, ki ga je povzročil njegov odhod med razumniškimi krogi, in tudi njegovo odločno in bojevito katolištvo ni bilo ovira za vsestransko priznanje njegovega izjemno pomembnega dela. Njegovo življenje in delo sta neločljivi, eno kot posledica drugega, eno kot drugo zgledno.

Jacques Maritain je bil rojen v Parizu 18. novembra 1882. Njegov oče je bil slovit advokat, mati pa hčerka Julesa Favreja, znanega liberalnega politika v Tretji Republiki. Mali Jacques je krščen v protestantski veri svoje matere. Katolicizmu ga je približal potomec drugega znanega agnostika, Renanov pranečak Ernest Psichari, ki je imel nanj odločilen vpliv in ga je seznanil z Leonom Bloyem, ki je skupaj s svojo ženo pomagal k spreobrnjenju številnim umetnikom.

Prisrčno prijateljstvo, ki je vz-

knilo v Liceju med Maritainom in Psicharijem, ju je vezalo vse do junaške smrti poduhovljenega in veliko obetajočega Psicharija na bojišču med 1. svetovno vojno, med katero je padel tudi drugi znameniti Maritainov prijatelj, genialni in nemirni Charles Peguy, ki je močno vplival na Maritainovo estetsko vzgojo.

Iz Liceja je Maritain prešel na Sorbono, kjer se je tedaj šopiril grobi materializem. Ta vase zaprti in zagledani dogmatizem ni mogel zadovoljiti odprtega duha bodočega učitelja in tedaj ga je Peguy usmeril v bližnji College de France, kjer je predaval Bergson, ki je očaral mladega Maritaina, ko mu je pokazal vse širše filozofske perspektive.

Od tedaj naprej je bil neupogljivo zvest lastni poklicanosti k duhovni svobodi. Ko je dosegel akademski naslov, so se mu na stegaj odprla vrata za poučevanje, vendar se je zaenkrat rajši zaposlil v neki založbi, da bi lažje ohranil neodvisnost mišljenja, ko je vzporedno še oblikoval svoj filozofski sestav.

L. 1904 se je poročil z rusko židinjjo Raisso, s katero sta 11. junija 1906 prestopila v katoliško Cerkev. Za krstnega botra jima je bil Bloy. Pri Bloyevih sta se spo-

prijateljila tudi s holandskim konvertitom pisateljem Pietrom van der Meer de Walcheren in njegovo ženo slikarko Kristino. Ta čudovita prijateljstva je kasneje popisala Raissa v knjigi, ki je bila velik književni uspeh.

Od krsta naprej se vije dolga pa bogata duhovna pot. Seme, ki ga je vanj vsejal Bergson, je oplajal duhovni pisatelj Ruysbroeck, s katerim ga je seznanil. Bloy. Benediktinci iz Solesmesa so ga uvedli v prijateljske stike z dominikancem Herbertom Clérissacom, ta pa mu je utrl pot do sv. Tomaža Akvinskega. Srečanje s sv. Tomažem je bilo odločilno za vse njegovo naslednje življenje.

Njegova osebnost razodeva številne vidike, ki ne pomenijo neke notranje razklanosti ali razcepljenosti ali pa nedoslednosti glede njegove osrednje misli. Narobe: odsevajo osrednjo jedro, ki je čvrsto in prežarjeno in ki se ukvarja z različnimi področji človeškega udejstvovanja. Uveljavil se je v svojih številnih spisih (55 knjig) in dolgoletnih predavanjih kot filozof, prodoren mislec na socialno-političnem področju, kot prefinjen esteta in z besedo in zgledom tudi kot pospeševatelj nove duhovnosti.

Njegov tomizem ni slepo ponavljanje Tomaževega nauka, ampak filozofski sestav, kot bi ga izdelal sv. Tomaž Akvinski, če bi živel v našem stoletju in ne v trinajstem. V Maritainovih filo-

zofskih spisih se družijo pojmovna jasnost z izrazno eleganco, zavoljo katere so tudi njegovi znanstveni spisi zajeli najširši krog bralcev ne le med strokovnjaki, marveč tudi med izobraženci na splošno.

Poleg bistrega uma je zmeraj znova kazal zanesljiv okus in tanelek posluš za lepoto. Kmalu je prepoznal pristne vrednote tudi v moderni umetnosti in z zanesljivim prstom pokazal nanje. Bil je domač s številnimi umetniki, s pesniki, likovniki in glasbeniki. Bil je odprt za nove tokove in vrednote, o katerih je napisal prodorna razmišljanja. Ravno na tem področju je njegov poseg tako va-

Jacques Maritain

žen, da je med najpomembnejšimi v zgodovini estetske misli in poleg teoretične veljave ima tudi praktično plat, saj je s tem budril novejšo umetniške generacije in odločilno pripomogel k poznanju in priznanju le-teh.

Najvišji zgodovinski pomen pa je dosegel Maritain najbrž s svojim delom na socialno-političnem področju. To je nemara najmanj znano in tudi najbolj diskutirano zavoljo nerazumevanja. Napadali ga niso le ekstremisti, ampak pogosto tudi ljudje iz lastnega tabora. Marsikatero njegove misli pa so kasneje prevzeli v dokumente II. vat. cerkvenega zbora.

Njegovo nenavadno obširno in vsestransko delovanje je slonelo na solidnem duhovnem življenju. Bil je globoko religiozen duh in molitev je imela v njegovem življenju odločilen pomen. O molitvenem življenju je skupaj z ženo Raisso napisal tudi knjigo in v njej postavil temelje laiškega duhovnega življenja, ki upošteva dejstvo, da laik živi sredi sveta, ne pa v samostanu.

Poleg pisanja je Maritain silno veliko poučeval. Dolgo vrsto let je predaval na Katoliškem inštitutu v Parizu. Zavoljo rasizma, ki je ogrožal življenje njegove žene židovskega pokolenja in njegovo lastno duhovno svobodo, je ubral pot izgnanstva. Za zatočišče je izbral Združene države. Tam je potem predaval na uni-

verzi v Princentonu, kot gost pa tudi na univerzi Columbia in podpiral istočasno de Gaullovo delo za osvobodjenje Francije. Ob koncu vojne je bil od 1945 do 1948 francoski poslanik pri sv. sedežu.

Ko mu je 1960 umrla žena Raisa, je vstopil v samostan Jezusovih malih bratov, ki jih je ustanovil Charles de Foucauld. Tam je brez redovniških zaobljub preživel zadnja leta v delu, študiju in molitvi. Leta 1963 je prejel najvišjo francosko nagrado za književnost, veliko odlikovanj in priznanj ter nagrad je pa prejel v svojem življenju tudi od različnih akademskih ustanov vsega sveta. Govorilo se je, da bo prejel celo kardinalski klobuk kot posebno priznanje za velike zasluge za Cerkev. Pavel VI. ga je javno priznal za svojega prijatelja in učitelja. Ob sklepu koncila je njemu izročil koncilsko poslanico znanstvenikom in starega filozofa objel vpricho zbrane množice na trgu sv. Petra.

Z njegovo smrtjo je svet izgubil ne le odličnega misleca in filozofa, umskega velikana in zlahtnega človeka, marveč tudi praporščaka človekove svobode in njegovega dostojanstva ter uglednega in zaslužnega katoličana. S svojim zgledom in besedo pa bo v zmeda časov še mnogim ljudem dobre volje kazal cilje pravega humanizma in krščanstva in tudi pota do teh ciljev.

Položaj Cerkve v Južni Ameriki

Po poročilu, ki ga je objavil član „Laičnega sveta“ Guzmán Garriquiry po vatikanskem radiju v programu za latinsko Ameriko, je v latinski Ameriki 93% prebivalcev katoliške vere. Velik procent krščenih, pravi poročilo, daje zagotovilo, da bo ta kontinent tudi v bodočnosti ostal katoliški in da tudi za naprej more Cerkev računati z močnim svojim vplivom, z ogromno močjo in z neslutenimi možnostmi.

Drugačna je slika Cerkve, če motrimo število duhovnikov na tem kontinentu. V latinski Ameriki je 47.000 duhovnikov, t. j. 10% vseh duhovnikov na svetu. Povprečno pride v latinski Ameriki na 1 duhovnika 5.000 vernikov; toda v nekaterih deželah tega kontinenta pride na posameznega duhovnika mnogo višje število vernikov, zato je po mnogih pokrajinah verski položaj žalosten. Zlasti se čuti veliko pomanjkanje duhovnikov po kmetijskih pokrajinah. Zato je razumljivo, da Cerkev v latinski Ameriki prosi pomoč iz dežel, ki živijo v ugodnejših verskih razmerah. Računajo, da je 50% duhovnikov na južnoameriški celini iz starih katoliških dežel. Do l. 1960 je polovico misijonskih delavcev prihajalo iz Španije; sedaj pa se opaža, da raste število duhovnikov, ki prihajajo iz drugih evrop-

skih dežel, iz Severne Amerike in Kanade.

Poročilo opozarja na drugo okolnost, ki teži Cerkev v latinski Ameriki, to je vzdrževanje verskih ustanov. Cerkev namreč na prosvetnem in vzgojnem področju vrši ogromno delo. Podatki iz l. 1970 zatrjujejo, da Cerkev na tem kontinentu vodi in vzdržuje 11 tisoč 600 osnovnih šol s 7 milijoni 260 tisoč gojencev; 5.400 srednjih šol s skoro 1 milijon 280 tisoč dijakov. Cerkvene visoke šole pa ne dosega 44.000 akademikov.

Poleg prosvetno-vzgojnega dela, daje pobude, vodi in vzdržuje vrsto ustanov in organizacij dušnopastirske, dobrodelne in socialne narave, ki zahtevajo mnogo gmotnih sredstev.

Mnoge katoliške in krščanske ustanove in podporna društva po drugih kontinentih, posebno na Nemškem in v Severni Ameriki, so velikodušno prispevala in še prispevajo, da more Cerkev vzdrževati vse svoje ustanove.

Cerkev, ki je v razvoju, pa se mora tudi sama prizadevati vedno bolj, da svoje vernike vzgaja tako, da v njih budi zavest, da so dolžni prispevati in vzdrževati svoje cerkvene ustanove.

M. L.

Spoved v protestantskih Cerkvah

Koncilski odlok o ekumenizmu govori o Cerkvah in cerkvenih skupnostih, ki so se ločile od rimskega sedeža v času velike krize, katere se je začela ob koncu srednjega veka ali pa v poznejšem času, to je v dobi reformacije in anglikanskega razkola.

Te Cerkve — pravi odlok — so s katoliško Cerkvijo zvezane s posebno sorodnostjo in s tesnimi odnosi in sicer zaradi tega, ker je krščansko ljudstvo v preteklih stoletjih dolgo časa živelo v cerkvenem občestvu. Se pa te Cerkve in cerkvene skupnosti zaradi različnega izvora, nauka in duhovnega življenja znatno razlikujejo ne samo od nas, ampak tudi med seboj in jih je zato težko pravilno opisati. Toda priznati je treba, da med temi Cerkvami in skupnostmi ter katoliško Cerkvijo obstajajo težke razlike ne samo zgodovinskega, sociološkega, psihološkega in kulturnega značaja, ampak predvsem razlike v razlaganju razodete resnice. Z nami jih družijo vera Kristusa, ljubezen in spoštovanje do svetega pisma in zakrament svetega krsta, ki predstavlja zakramentalno vez edinstvi, obstoječo med vsemi tisti-

mi, ki so po njem prerojeni. Manjka pa jim tradicionalni nauk o drugih zakramentih. Nimajo pravih duhovnikov in prav zaradi pomanjkanja zakramenta svetega reda niso ohranile pristnega in neokrnjenega bistva evharistične skrivnosti, pa tudi ne zakramentalnega značaja svete pokore. (19-2)

NAUK REFORMATORJEV O ZAKRAMENTU POKORE

Kot smo videli se nauk, ki so ga učili Luter, Calvin in Zwingli, bistveno razlikuje od tradicionalnega katoliškega nauka. Zakramentalni značaj se priznava v resnici le krstu. Zasebna spoved je dobra za tolažbo, dober svet in opomin; njena odrešilna moč pa ni v zakramentu, postavljenem po Kristusu v odpuščanje grehov, ampak le v božji besedi in naši veri. Kristus vzbuja v spokorniku zaupno vero v božje usmiljenje, ki ga oprosti grehov. Tu ne gre — pravijo — za kakšno oblast odpuščati ali zadrževati grehe. Spovednik je le znanilec božje besede, ko iz reče odvezo. V velikem katekizmu, sestavljenem po Lutru le-

ta 1529 beremo: „Kristus sam je položil odvezo v usta krščanskega ljudstva in je dal ukaz, da se rešujemo svojih grehov. Kadar kdo v srcu čuti težo svojih grehov in si želi tolažbe, ima v spovedi varno zavetje, kjer najde božjo besedo in občuti, da ga Bog po posredovanju določenega človeka rešuje in odvezuje njegovih grehov“. Ne da bi skrival svojo osebno vnemo za tajno osebno spoved, zatrjujoč, da je ne bi pustil za nobene zaklade sveta, vendar v svojem nauku razlaga krščansko pokoro le kot moralno pomoč, brez zakramentalne vrednosti in moči.

Vse to izhaja iz temeljnega nauka reformatorjev, ki učijo, da se človek opravičuje in zveličuje le po veri in ne tudi po svojem prizadevanju in svojih dobrih delih. Sam od sebe — učijo — je človek nesposoben za kakršnokoli zaslužno delo, ker je po izvirnem grehu njegova narava popolnoma skvarjena in vsa nagnjena k slabemu. Le v zaupni veri je človekovo zveličanje; odveza sama nima nobene odrešilne moči; sporknik se reši svojih grehov sam po svoji veri in zaupanju v božje usmiljenje.

KATOLIŠKI ODGOVOR

Brez vere in zaupanja v božje usmiljenje je krščansko življenje tudi po katoliškem nauku nemogoče. Brez te vere tudi za-

krament pokore nima nobene zveličavne moči. Ali naša vera gre dalje in veruje, da je Kristus dal svoji Cerkvi oblast odpustiti grehe in nas tako duhovnikova odveza po ponižni, iskreni in skesani spovedi dejansko oprosti naših grehov, naš spravi z Bogom in s Cerkvijo, nam vrne naše zasluženje, izgubljeno po smrtnem grehu in nas opravičuje ne kot božje otroke spet usposobila za nadaljna dobra in zaslužna dela, ki jih s pomočjo božje milo-

Zima v slovenskih hribih

sti v tem življenju lahko opravljamo. Človeška narava je po izvornem grehu dejansko ranjena in oslabljena, ni pa popolnoma skvarjena. Človek je sposoben in tudi dolžan delati dobro, ker je vera brez dobrih del mrtva. Sveti apostol Jakob piše v svojem listu: „Človek se opravičuje iz del in ne samo iz vere. Kakor je namreč telo brez duše mrtvo, tako je tudi vera brez del mrtva“ (2, 24-26).

Katoliški vernik, ki se je iskreno in skesano spovedal svojih grehov, je po dani duhovnikovi odvezi lahko popolnoma miren in potolažen. V protestantovskih Cerkvah pa spokornik pravzaprav le težko pride do notranjega miru, ker je sam svoj sodnik. Že staro pravilo pa uči, da ne more biti nihče sodnik v svoji lastni zadevi.

Gori omenjene zmote reformatorjev je obsodil tridentinski koncil, o katerega odločbah in nauku bomo razmišljali v naslednji številki. Naj bosta tu že zdaj omenjeni dve trditvi reformatorjev, ki jih je cerkveni zbor obsodil kot krivoverski:

1. Duhovniki nimajo oblasti zavezovati in odvezovati razen če so jo prejeli po milosti in ljubezni Svetega Duha; in niso le oni delivci odveze, ampak vsakteri in vsi kristjani, katerim je bilo rečeno: „Karkoli boste za-

vezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih...“

2. Duhovniška odveza ni nikakšno sodno dejanje, ampak enostavna izjava in zatrditev, da so bili grehi odpuščeni.

NOVI ČASI

Po zadnji vojni je vstalo v mnogih protestantskih teoloških in pastoralnih krogih gibanje za povratek k starim bogoslužnim in zakramentalnim vajam. Tako v Nemčiji kot v Franciji in v Švici se danes mnogi protestantje spet spovedujejo. Ko se dajejo od cerkvene strani arhitektom navodila za zidanje novih cerkva, se jim naroča, naj v načrtih predvidevajo veliko in prostorno zakristijo, kjer se bodo verniki lahko spovedovali. Nemški protestantovski Kirchentag — cerkveni dan, ki so ga obhajali leta 1956, je imel za geslo: „Spravimo se z Bogom“. Udeležencem so bili na razpolago razni prostori za spoved.

V Franciji obstaja znana protestantovska verska skupnost v Taizé, blizu Clunyja, nekdanje slavne benediktinske opatiije. Prior te protestantovske samostanske družine je brat Roger Schütz, brat Max Thurian pa je subprior. Oba sta bila povabljeni po papežu Janezu XXIII., da sta se lahko kot opazovalca udeležila zadnjega koncila. Ta meni-

ška družina združuje okoli 70 članov iz različnih krščanskih skupin, ki pa vsi gojijo željo, da bi obudili v starem duhu samostansko življenje, ki ga je reformacija svoj čas neprevidno zatlala.

Brat Max Thurian je pred nekaj leti izdal knjigo o Devici Mariji, še prej pa knjigo o spovedi, katero so v Taizé znova vpeljali. V uvodu omenja nauk Lutra in Kalvina in poudarja, da oba stebra reformacije nikoli nista bila proti zasebni spovedi. Luter — pravi — jo je sam prakticiral vse svoje življenje. Ker pa je bil prepričan, da nas le vera opravičuje, je učil, da je učinkovitost spovedi le v kesanju in v veri v Kristusovo obljubo. Ne spoved ne odveza niti kesanje samo ne odpuščajo grehov, ampak se ti spokorniku odpustijo tedaj, kadar trdno veruje v odpuščanje. Povzemajoč katoliški nauk o spovedi poudarja Maks Thurian njene bistvene elemente: spoved, kesanje, pokora in odveza. Zelo prepričljivo piše o pomenu in vplivu spovedi, daje modra navodila spovednikom in spovedencem in priobčuje tudi spovedni obred, ki je v celoti povzet po našem sedanjem obredu.

Vse to je zelo razveseljivo in vzbuja upanje zbližanja in zedinjenja. Seveda pa ostaja pri vsem tem stremljenju po vrnitvi v nekdanjo edinost odprto temeljno vprašanje: Kakšno vrednost ima

odveza, podeljena po spovedniku, ki ni duhovnik? Spovednik, o katerem govori Maks Thurian, ni nič drugega kot privilegirana priča, znamenje božje navzočnosti, navzočnosti Kristusa in Cerkve. Po njegovem starem nauku nima oblasti odpustiti grehe. Kar more storiti, je le to, da se skupaj s spovedencem priporoča božjemu usmiljenju. Govori sicer v imenu Jezusa Kristusa, ali odkod ima gotovost, da ga je ta pooblastil? Delivci zakramentov so le škofje in duhovniki, ki jih oni posvetijo in pooblastijo. Njihova oblast slovi na apostolskem nasledstvu, ki so ga reformatorji pretrgali in so v tem pogledu daleč za ločenimi Cerkvami Vzhoda, ki so apostolsko nasledstvo ohranili in z njim tudi nauk o sedmerih zakramentih.

Take so težave, ki jih protestantje po več kot 400 letih ločitve težko premagajo. Vračajo se zaenkrat k svojim ustanoviteljem, nimajo pa še lahko vrniti se k Materi Cerkvi, eni, sveti, katoliški in apostolski.

Hrepenenje in stremljenje po ohranitvi zasebne spovedi pri protestantih pa je po drugi strani krepak opomin katoličanom, ki verujejo v zakramentalno moč spovedi, ki odpušča grehe in množi milost, pa jo vendar mnogi tako malo cenijo in vedno bolj opuščajo.

Alojzij Košmerlj

Ugandski mučenci

(Za spomin pomorjenim domobrancem v maju in juniju l. 1945)

Prvi beli očetje so prišli na misijone v Ugando (Afrika) l. 1879. Čeprav so bili lepo sprejeti, so morali 1882 zapustiti deželo, ker so arabski trgovci nahujskali kralja Mtesa proti belcem. Mladi kralj Mvanga je leta 1884 poklical misijonarje nazaj. Vendar njegovo prijateljstvo ni trajalo dolgo. Na svojem dvoru je imel že precej kristjanov, nekatere v visokih službah. Med njimi sta bila Jožef Mkasa, dvorski upravnik, in Andrej Kvaga, poveljnik kraljeve telesne straže in njegov prijatelj. Ta dva sta odkrila zaroto proti mlademu kralju; voditelj zarotnikov je bil najvišji državni uradnik Katikiro. Zaslužil je smrtno kazen, a so mu jo spregledali in je smel celo ostati v službi. Zdaj je sam mislil, kako bi se maščeval nad „izdajalcema.“ Jožef Mkasa, ki je bil krščen in birman, je živel zgledno krščansko. Vsak teden je za svoj denar odkupil enega ali več sužnjev in učil je tudi verouk.

Katikiro je znal kralja čedalje bolj pridobiti zase in je dosegel, da so anglikanskega škofa Hanningtona in nekaj kristjanov 31. oktobra 1885 usmrtili „kot vohune“. Z enako obtožbo je obsodil tudi Jo-

žefa Mkasa, kralj mu je verjel in Katikiru pustil, da je delal, kar je hotel. Ta je hitro ukrepal, ker se je bal, da bi kralj Mvanga lahko preklical svojo odločitev. Jožefa Mkaso so prijeli ponoči, kmalu po tistem, ko je bil še pri obhajilu, in pred sončnim vzhodom 17. novembra 1885 so ga obglavili in sežgali. Ko so ga rabljili hoteli zvezati, je rekel: „Kaj? Jaz grem v smrt za svojo vero, pa naj bi bežal? Kristjan, ki da življenje za Boga, se ne boji smrti!“

V smrt vsi, ki molijo

Sedemnajstletnega dvornega paža Dioniza Subuggvao so videli, ko je druge učil verouk. Ko so ga zaslišali, je brez ovinkov priznal, nakar mu je kralj porinil sulico skozi vrat. Fant je ležal vso noč v krvi, naslednje jutro, 25. maja 1886, pa so mu odsekali glavo.

Zvečer tega dne je kralj izjavil, da je sklenil pomoriti vse, ki „molijo“. Tiste, ki „molijo“ — pravzaprav „berejo“, ker so se kristjani morali naučiti svojih molitev iz knjig; moliti ali brati molitve je pomenilo isto, kakor biti kristjan. Karel Lvanga, predstojnik dvornih pažev, je takoj spoznal resnost položaja in je zbral svoje zveste k molitvi med nočno stražo, da jih

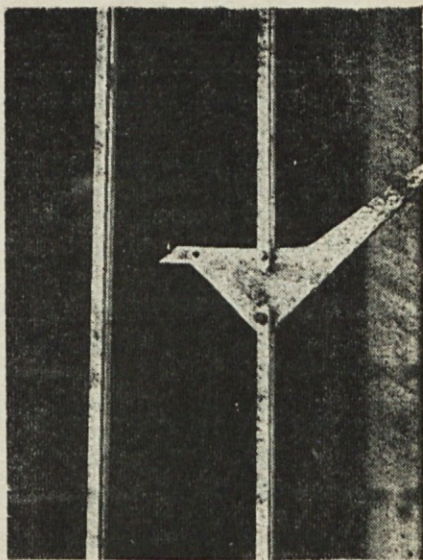
je pripravil na mučeništvo. Štirje, ki so bili še katehumeni, so bili takoj izprašani in nato krščeni. Zjutraj je kralj sklical veliko sodno sejo. Dvorni paži so se morali postaviti v vrsto, in kralj je razglasil: „Vsi tisti med vami, ki ne molijo, naj se postavijo na mojo stran; oni pa, ki molijo, naj se postavijo tjale.“ Karel Lvanga je prvi stopil k steni iz trstja in petnajst drugih je šlo za njim. Poln sovraštva je zaklical kralj: „Vi torej res molite?“ — „Da, gospod, mi res molimo!“ — „Ali mislite še naprej moliti?“ — „Da, zmeraj, do smrti!“ Tedaj je kralj izrekel obsodbo: „Tako, usmrčeni boste!“

Zatem so jih rablji zvezali in odpeljali. Morali so čakati v ječi, dokler jih niso odpeljali na morišče, ki je bilo oddaljeno 60 km. Naslednji dan je Katikiro stopil pred kralja in obtožil njegovega prijatelja Andreja Kagvo, da je on voditelj izdajalskih kristjanov: „Ti si pripravljen žrtvovati naše otroke, temu sebičnemu človeku pa hočeš prizanesti? Ali mu boš res dovolil, da bo naše ljudi še dalje zapeljal in bo naredil iz njih upornike? Prepusti meni tega Kagvo, bom že jaz opravil z njim!“ Kralj je žrtvoval svojega prijatelja izdajalcu. Andrej je bil takoj obsojen in 26. maja obglavljen in sežgan.

Najlepši cvet v vencu mučencev

Naslednji dan je prišel na vrsto drugi veljak, Matija Murumba. Oče mu je pred svojo smrtjo re-

kel: „Moj sin, videl boš stvari, ki jih jaz nisem videl. Od daleč bodo prišli beli možje in učili novo vero. Ko jih boš videl, se jim pridruži in poslušaj njihove besede.“ Nekaj let pozneje so prišli mohamedanci v deželo. Murumba jih je imel za one „bele možje“ in je sprejel njihovo vero. Potem so prišli protestantski misijonarji. Šel je k njim in njihov nauk mu je bil všeč. Že se je namenil, da bi se dal krstiti, ko so nastopili katoliški misijonarji. Pozneje je tem zadnjim priznal: „Ko sem vas prvič videl od blizu, me je povsem čudno ganilo. Zdelo se mi je, kot da vam moram zaupati. Opazoval sem vas povsod. Videl sem, kako molite, kako občujete z ljudmi, kako negujete in skrbite za bolnike.“ Tedaj sem začutil v sebi nekaj,

čemur se nisem mogel ubraniti, nekaj, kar me je gnalo, naj grem k vašemu pouku katekizma. Prišel sem in Bog mi je dal milost, da sem spoznal, da učite resnico in ste resnično tisti možje, o katerih mi je govoril moj oče.“

Po krstu je poučeval katehumente; nič več mu ni bilo za čast, marveč je opravljal vsako delo. Onim, ki so se temu čudili, je pojasnjeval: „Ali nisem suženj, suženj Jezusa Kristusa?“

Zdaj je prišel pravi trenutek njegove preizkušnje. In Matija Mumbura je ostal stanoviten. Tudi njega so obsodili in usmrtili na krut način. Pravdni spisi hvalijo Matija kot „najlepši cvet v vencu ugandskih mučencev.“

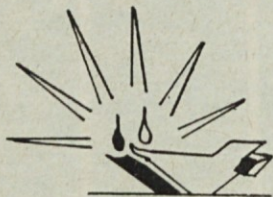
Morišče — živa grmada

Medtem so dvorne paže prepekljali na morišče; pot do tja so prehodili v dveh dneh. Nekatere so že na poti pobili. Na morišču so spet čakali šest dni, da je bilo vse pripravljeno. Višji rabelj je večkrat poskusil rešiti svojega sina, ki je bil med obsojenci: „Reci, da ne boš več molil, pa boš rešen.“ — „Ne, oče, tega ne morem reči. Zakaj jaz

molim in bom zmeraj molil, dokler bom živ!“ — „Pa se vsaj izmuzni na stran in se skrij doma.“ — „Ne, ne, ne bom zbežal, hočem umreti s svojimi prijatelji.“ Kljub temu, da se je upiral, so mu odvzeli vezi; peljali so ga proč od drugih. Zato so se tovariši bali za mladega fant, bali so se, da bi ločen od njih ne oslavel, in so molili zanj. Čez nekaj časa se je le vrnil in se jim pridružil.

Zjutraj, 3. junija 1886, so jetnike pripeljali iz koč in zvezane stavili na morišče. Njihov voditelj, Karel Lvanga, je bil prvi sežgan. Morilci so še vedno upali, da se bodo drugi prestrašili ob strašnem mučenju Lvange, ki je gorel na grmadi. Po tedanji navadi so tri izmed vseh obsojencev pomilostili. Pomiloščeni so bili žalostni. Njihova naloga je bila, da bi pozneje pričevali o mučeništvu svojih prijateljev. Ostale so povezali v velike snope slame in jih položili na grmado. Višji rabelj se je še zmeraj obotavljal, da bi dal znamenje, naj grmado zanetijo. Nenadoma je velel, naj njegovega sina potegnejo z grmade in razvežejo. Mbaga Tuzinde pa je milo prosil: „Kralj ti je ukazal, da me usmrtiš. Pusti me umreti. Hočem umreti za Jezusa Kristusa!“ Tedaj je oče ukazal nekemu drugemu rablju, naj otrok umori in ga položi na grmado, ki so jo medtem zažgali.

Janez Marija Jamari, ki je zadobil ime „starec“, je šel kmalu z

njimi v mučeniško smrt. Krščen je bil na praznik vseh svetnikov 1885.

Ves denar in prosti čas je uporabil za službo bližnjemu. Prijeli so ga in 27. januarja v nekem ribniku utopili.

Mučeni prišteti k svetnikom

Dvaindvajset ugandskih mučencev je l. 1920 papež Benedikt XV. razglasil za blažene. Karel Lvanga je bil 1934 razglašen za zavetnika afriške Katoliške akcije in mladine. 18. oktobra 1964 med tretjim obdobjem zasedanja drugega vatikanskega cerkvenega zbora so jih razglasili za svetnike. „Navzočnost škofov z vsega sveta je dala tej slovesnosti velik pomen. Ob tej priložnosti ni bilo poudarjeno samo priznanje afriškega krščanstva, ampak misel, da je trpljenje in slava Cerkve v katerikoli deželi in na katerikoli celini, trpljenje in slava vse Cerkve.“ V čast ugandskim mučenem so sezidali v kraju Namugongo veličastno cerkev in jo v juliju 1969 posvetili v navzočnosti papeža Pavla VI.

God mladih ugandskih mučencev obhajamo 3. junija. Priporočajmo jim zadevo proglasitve k svetnikom naših slovenskih mučencev, ki so umirali v času komunistične revolucije v Sloveniji in še posebej v množičnih mučenjih ter usmrtitvah v maju in juniju leta 1945.

Kdo je resničen kristjan ?

Kristjan je, kdor hodi po Kristusovi poti, kdor posnema Kristusa v vseh stvareh, kot je pisano: „Kdor pravi, da ostane v Kristusu, mora živeti, kot je on živel“. Kristjan je, kdor je usmiljen do vseh, kdor se ne vznemiri zaradi nobene krivice, kdor ne pripusti, da bi bili ubogi zatirani v njegovi prisotnosti. Kristjan je, kdor pomaga potrebnim, kdor sočustvuje z žalostnimi, in občuti tujo bolečino, kot bi bila njegova lastna bolečina, ki svoje dobrine deli z drugimi in v čigar bližini se nihče ne čuti preziranega, kdor služi Bogu noč in dan, ki premišljuje o božjih zapovedih nenehoma, kdor postane ubog na tem svetu, da bi bil bogat v božjih očeh. Kristjan je, ki rad trpi prezir med ljudmi zato da bi bil vseč Bogu in angelom, kdor ne skriva ničesar v svojem srcu, čigar duša je preprosta in brez madeža, čigar vest je zvesta in čista, čigar misli so usmerjene k Bogu, in čigar upanje je Kristus, kdor si bolj želi nebeškega bogastva kot pa zemeljskega; kdor prezira zemeljske reči, da bi si pridobil nebeških. Tistim pa, ki ljubijo ta svet in ki so veseli in zadovoljni s tem, kar j'm ta svet more nuditi, pravi sveto pismo: „Ne veste, da je prijateljstvo tega sveta sovraštvo do Boga?“

A. K.

Verske razlike med katolicizmom in pravoslavljem

Splošna velika razlika med Vzhodom in Zahodom se je od nekdaj izražala tudi v „verskih“ razlikah med njima. A to so bile „verske“ razlike v najsplošnejšem pomenu, t. j. razlike v zunanjem izražanju verskega življenja, kar je bilo predvsem v liturgičnih in disciplinskih predpisih; niso pa te razlike nikdar segale v globino, v bistveni verski nauk, v dogmo. Zato pravoslavnih katoliška Cerkev tudi nikdar ni imela za krivoverce, ampak le za ločene od katoliške skupnosti.

Tako v nastanku razkola verske razlike niso bile pravi vzrok, ampak le bolj pretveza za ločitev; zakaj kljub vsem tistim razlikam bi mogla Vzhod in Zahod ostati v edinosti, bi se jima ne bilo treba raziti.

Fotij je v 9. stoletju — ob prvem, začasnem razkolu — očital katoličanom npr. nekatere reči glede načina njihovega posta, dalje, da ne priznajo birmovanja navadnim duhovnikom, ampak le škofom, da od duhovnikov zahtevajo celibat, da v mašno veroizpoved vnašajo izraz „Filioque“, dalje vprašanje kvašenega ali nekvašenega kruha pri Evharistiji. Vse skupaj so to bile zelo postranske stvari. A pravi vzrok razko-

la je bil spor med papežem in bizantinskim patriarhom glede oblasti v Cerkvi, takrat konkretno glede oblasti nad Bolgarijo.

Ob dokončanem razkolu pod patriarhom Kerularijem sredi 11. stoletja so se prejšnjim očitkom izpod Fotija pridružili še drugi. A to je bilo v tako postranskih stvareh, kot npr. da na Zahodu duhovniki ne nosijo brade, da se objema pri slovesnih mašah; dosti neutemeljeno dalje, da ne častijo relikvij svetnikov, da prezirajo vzhodne cerkvene očete; da škofje nosijo prstan in se nekateri udeležujejo vojnih pohodov, je mogla biti upravičena kritika, a ne pravi vzrok za razkol.

Ko je bil razkol izvršen, je ločen razvoj še povečal verske razlike med Vzhodom in Zahodom, zlasti liturgične: krščenje z oblivanjem in s potapljanjem, obhajilo pod eno ali pod obema podobama ipd.

Že po ločitvi je res prišlo v verski polemiki med Vzhodom in Zahodom tudi do razpravljanja v pravih dogmatičnih vprašanjih: glede načina izhajanja Sv. Duha v sv. Trojici, ali so vice ali jih ni, o brezmadežnem spočetju Marijinem. A tudi v teh vprašanjih ni takega nasprotja, kot ga je raz-

pihovala polemika; bolj kot nasprotje je nespোরазum in se dobrohotno z razlago vse v glavnem pojasni.

Praktično je največja verska razlika, da pravoslavni ne priznajo papeževga univerzalnega primata oblasti. Prav v tem je razkol, ločitev od katolicizma, od katoliške Cerkve. V nastanku razkola je skozi šlo za to: ali se mora Vzhod podrediti Rimu ali ne. In Vzhod je to odklonil.

Tu bi katoličan mogel izvajati: A papežev primat je verska resnica, tudi slovesno proglašena kot dogma (na 1. vatik. koncilu 1870). Tajiti versko resnico pa je krivoverstvo, herezija. Pravoslavni seveda ne priznajo, da bi to bila razodeta resnica, in mesta sv. pisma in tradicije, ki se katoličani pri tem nanje sklicujejo, oni po svoje razlagajo. Da bi to bila veljavno proglašena dogma, pa še posebno odklanjajo. Priznajo namreč samo prvih sedem vesoljnih cerkvenih zborov, ki so jim skupni s katoličani, iz prvih osmih stoletij. Potem pravoslavni sami svojih „vesoljnih“ koncilov niso imeli, katoliških pa ne priznajo.

Resnica papeškega primata ne zadeva neposredno krščanskega življenja, ampak se nanaša na juridično ureditev institucije Kristusove Cerkve. Pod tem vidikom, hierarhije krščanskih resnic (kot govori zadnji vatik. koncil) je resnica papeškega primata drugačne važnosti, kakor je važna, in katoliška Cerkev pravoslavni nima

za heretike, ampak le za ločene od skupnosti katoliške, prave Kristusove Cerkve.

Drugače je vse notranje bogastvo Kristusovega odrešenja katoličanom in pravoslavnim skupno: Kristusov nauk, zakramenti kot viri nadnaravnega življenja, Kristusovo duhovništvo v škofih kot naslednikih apostolov in veljavno posvečenih duhovnikov, skupna nam je ljubezen do Kristusa in Marije, ki jo tudi pravoslavni Vzhod tako izredno časti. Veže nas tudi skupna zgodovina prvih stoletij: trpljenje in mučeništvo preganjanj, veliki vzhodni cerkveni očetje, vesoljni cerkveni zbori prvih osem stoletij.

ZEDINJENJE PRAVOSLAVNIH S KATOLIŠKO CERKVIJO

Bili so že v zgodovini napravljeni neki poskusi zedinjenja. Tako je bilo zedinjenje uradno že

sklenjeno na II. lionskem koncilu (1274) in pozneje na koncilu v Florenci (1438). A vodili so to prizadevanje zunanji, politični nagibi; dogovor na vrhovih ni imel opore v ljudstvu in kleru in ni imel pravega uspeha.

Po vseh bridkih izkušnjah na Vzhodu in na Zahodu je danes razpoloženje precej drugačno in bolj naklonjeno zedinjenju: več je ponižnosti in več objektivnega ocenjevanja preteklosti in njenih napak na obeh straneh, več medsebojnega razumevanja in dobrohotnosti.

Že precej pred zadnjim vatiškanskim koncilom je nastalo med iskreno mislečimi kristjani, ki jih je bolela razdeljenost med krščanskimi skupinami, „ekumensko“ gibanje, t. j. prizadevanje za edinost kristjanov.

Koncil z veseljem sprejema in pohvali to prizadevanje in daje katoličanom navodila za delovanje v tem smislu. Zakaj tudi koncilu je edinost med kristjani eden glavnih idealov, ki jih je imel pred očmi. Zato je tudi izdal poseben „dekret o ekumenizmu“, kjer na prvem mestu v duhu sprave pozdravlja pravoslavno Cerkev. Z veseljem priznava apostolski izvor njenih patriarhalnih Cerkva na vzhodu, njeno ljubezen do liturgije, zlasti do Evharistije, izredno čiščenje Marije, ki je bila na Vzhodu proglašena za Mater božjo (Efez 431), njeno cenjenje

zakramentov in meniškega življenja, bogato krščansko tradicijo iz apostolskih časov, ki je močno vplivala tudi na Zahod.

Temu v podobnem duhu sprave kmalu odgovori kot glavni predstavnik pravoslavja carigradski patriarh Atenagoras. On prav tako poudarja vse, kar katoličane in pravoslavne veže, da je iz tega kar nerazumljiva ločitev med nami.

Sledilo je pretresljivo srečanje obeh verskih predstavnikov Vzhoda in Zahoda, patriarha Atenagorasa in papeža Pavla VI.. Bilo je najprej v Jeruzalemu, v januarju 1964, in potem še v Rimu in Carigradu, v decembru 1965. Vse je poteklo v duhu spokornosti in sprave in skupne molitve; obenem sta bili z obeh strani v znak spravne volje preklicani pre nagljeni medsebojni izobčenji izpred več kot 900 let, ki sta bili zapečatili razkol pod patriarhom Kerularijem, l. 1054.

Tako vsem kristjanom dajeta zgled ekumenskega duha in ekumenskega prizadevanja dva najvišja verska predstavnika v krščanstvu.

Seveda se bodo na tej poti do zedinjenja kotoličanov in pravoslavnih, kot je bilo v zgodovini, stavile razne ovire, ki jih treba postopoma premagati. Tako so danes zelo vidne npr. ovire političnega značaja. Neodvisne narodne Cerkve, kot so pravoslavne, so namreč splošno državni politični

oblasti bolj ljube kot pa katoliška vesoljna Cerkev; one imajo namreč najvišjo cerkveno oblast doma, v svoji državi sami, medtem ko imajo katoličani predstavnika najvišje cerkvene oblasti nekje zunaj, v tuji deželi, v Rimu. Poleg tega more politična oblast tako domačo Cerkev kdaj uporabljati v svoje politične namene (npr. današnje rusko Cerkev pod komunističnim režimom), kar v katoliški vesoljni Cerkvi ni tako lahko.

Tako vodi pot k edinosti na isti ravni, kot je bila pot razkola, samo da gre v obratni smeri: pot medsebojnega razumevanja in dobrohotnosti in miru. In to ne samo na verskem področju, ampak tudi na drugih, ki na versko vplivajo: na kulturnem, političnem. Prava edinstvo — zdi se — bo mogoča samo kot celotna, in ne na enem samem področju, bo integralna ali pa ne bo nobene: v mednarodnem, političnem in kulturnem bratstvu bo tudi versko in v pravem verskem bratstvu bo tudi kulturno in politično.

Ko se bo to uresničilo, bo to „novi svet“, ki vsi o njem sanjamo: svet dobrohotnega sporazumevanja in edinosti in miru. Kdaj bo to, nihče ne ve. Jih je pa mnogo na vseh področjih, ki se za to iskreno in nesebično trudijo — in to so največji dobrotniki človeštva.

Dr. Franc Gnidovec

PO SVETU

Cerkev nadstrankarska

Saigonski nadškof Van Binh, ki se je doslej na splošno vzdržal zavzemanja političnih stališč, je v posebni okrožnici saigonskim vernikom svetoval, naj ne ustanove posebne katoliške stranke. Za Cerkev je primernejše, da ostane tudi v sedanjem trenutku nadstrankarska. Cerkev bi tudi v primeru, da bi katoličani imeli svojo stranko, nikakor ne mogla odgovarjati za njeno dejavnost.

Združevanje na Poljskem

Osem vodilnih zastopnikov katoliške skupine Znak, uredništva katoliškega mesečnika in tednika je obiskalo poglavarja poljske pravoslavne Cerkve metropolita Vasilija. Pogovarjali so se z njim o odstranitvi trenj med katoličani in pravoslavni na Poljskem.

Muslimanski romarji

Iz Saudske Arabije poročajo, da bo prišlo v letošnjem letu v Meko, mohamedansko sveto mesto, okoli pol milijona romarjev iz raznih dežel, kjer živijo muslimani. Glede na število romarjev v lanskem letu jih bo letos 40 odstotkov več.

Kristjani v Kristusovi domovini

Iz letopisa katoliške Cerkve za leto 1970 je razvidno, da je v Izraelu zdaj 89.000 katoličanov (3.1% prebivalstva). Razdeljeni so v 128 župnij, od katerih jih 36 nima svojega duhovnika. Duhovnikov je 399 (106 svetnih in 293 redovnih), redovnic je 1221.

Msgr. Jože Jagodić:

Spomini na begunska leta

Ko sem po 7 letih odšel iz Aine-
ta, je pisal krajevni list „Ostti-
roler Bote“, da doslej noben žup-
nik ni toliko naredil pri cerkvi
in podružnicah, kot jaz. Res sem
prenovil obe cerkvi v Gwablu in
Alkusu, obnovil križev pot ob stezi
v cerkvico v Gwablu, za farno cer-
kev nabavil nov krstni kamen, raz-
širil pevsko emporo, dal prebeliti
vso cerkev od zunaj, nabavil veli-
ko novih paramentov itd. Vse to
sem mogel izvršiti ob veliki darež-
ljivosti faranov. Manj sreče sem
imel pri vodstvu raznih svetnih or-
ganizacij, posebno mladinskih, ker
sem imel za to premalo izkušenj
in je bilo tudi zanimanje zaradi
prihajajoče blaginje majhno. A to
je bil in je še danes splošen pojav
vsepovsod po župnijah. Verska dru-
štva in druge cerkvene ustanove
pa sem vodil po svojih močeh. Fa-
rani so v verskih zadevah še kar
goreče sodelovali. Služba božja je
bila dobro obiskovana, ker smo se
skušali ravnati po novih liturgič-
nih predpisih, čemur je največ pri-
pomogel izvrstni organist in pevo-
vodja, kar še danes nadaljuje in je
liturgija v Ainetu res na višku.

Za Ainet omenjam še nekaj do-
godkov. Tam sem l. 1962 obhajal
40-letnico duhovništva. V naši do-

movini se tak jubilej navadno ne
obhaja, v Avstriji pa je to vsesplo-
šna navada. Moj jubilej so farani
nad vse slovesno obhajali, me vse-
stransko počastili ter tudi bogato
obdarovali. Videl sem, da me ima-
jo zares radi. Iz Aineta sem tudi
potoval v Nemčijo na zlato mašo
škofa Rožmana. Obhajal jo je v bo-
žjepotni cerkvi Kevelear na holand-
ski meji. Tja me je povabil prelat
Tensundern, velik prijatelj Sloven-
cev, takrat župnik v Recklinghau-
senu. Odzval sem se povabilu in na-
redil dolgo pot skozi Nemčijo in
sicer z vlakom. Škofa, ki ni nič ve-
del za moje povabilo, sem zares iz-
nenadil. Po daljšem času sva se zo-
pet sešla. Prvič sva se sešla, odkar
je bival v Sev. Ameriki, l. 1950
v svetem letu v Rimu. Sedaj po 7
letih v Nemčiji. Povem, da sva se
to pot skoro celo noč pogovarjala
in ni nobeden od naju mislil na
spanje. Slovesnost zlate maše je bi-
la veličastna. Zbralo se je nič koli-
ko Slovencev-emigrantov od blizu
in daleč., navzočih je bilo tudi na-
tisoče domačinov. Posebna slove-
snost je bila popoldne pri prelatu
Tensundernu v Recklinghausenu.
Slovo od škofa je bilo nad vse pri-
srčno v upanju na skorajšnje svi-
denje. To svidenje je bilo že na-

slednje leto v Lurdu. Obhajala se je stoletnica lurških prikazovanj. Ob škofu Rožmanu se je zbralo 12.000 Slovencev z vseh delov sveta. To je bilo največje slovensko romanje v Lurdu. Tja sva potovala oba s sestro. S škofom sva bila vse dni bivanja v Lurdu skupaj, stanovala sva v istem hotelu. Ker je bilo vse dni vse polno slovesnosti, je bilo malo časa za razgovor. Toda ob slovesu mi je škof obljubil, da me čimprej obišče v Ainetu. Hotel je priti k meni za kak teden dni, da se malo odpočije od potovanja, ki ga je imel v načrtu, ko se je mislil prvič po vojni podati v svojo domovino — na Koroško. Škof je res prišel in ostal pri meni v Ainetu ves teden. Kako vesel in

nasmejan je prišel, čeprav je bil zares utrujen. Tudi je izgledalo, da ni zdrav. Njegov bivši tajnik Žitko, ki je bil z njim, mi je zaupal o škofovi zavrtni bolezni. In tej bolezni je že naslednje leto podlegel. Pri meni se je hotel odpočiti in se je prve dni zares dobro počutil. Toda brž se je zvedelo, da se nahaja v Ainetu. Takoj so začeli prihajati obiski od vsepovsod. Tako s pravim počitkom ni bilo nič. Vaščani pa so ga iznenadili z veličastno prireditvijo, da se je čudil, kako zmore majhna vas oz. občina kaj takega. (Tako je zapisal tudi v svojem dnevniku, ki mi je prišel po njegovi smrti v roke in shrambo. Sedaj ga uporablja biograf Kolarič.) Slovo je bilo težko

Hodil
po zemlji
sem naši
in pil
nje
prelesti

53

zame in zanj. Ko je odhajal, sem ga vprašal, kdaj se bova zopet videla. Dejal mi je: „Kje drugod kot v domovini!“ Nisem si bil na jasnem. Ali je res mislil, da se bo vrnil še enkrat domov v Slovenijo? Ali pa je mislil na drugo domovino — nad zvezdami? In to drugo se bo, če mi bo Bog milostljiv, zgodilo zares — nad zvezdami. On jo je dosegel že naslednje leto...

Službo v Ainetu sem vedno teže opravljal, posebno zaradi hribov po župniji. Množila so se mi tudi leta: življenjskih se je nabralo čez 60, duhovniških čez 40. Zato mi je prišla večkrat misel, da bi se ozrl po kakšnem lažjem mestu. Vedel sem, da v pokoj zaradi velikega pomanjkanja duhovnikov ne bi mogel. Bi mi ga škof ne dovolil, ker sem bil še zadosti zdrav. Toda, kar sem želel, je prišlo nenadoma, nepričakovano. V Leisachu, kraju na začetku Pustega dola (Pusterthal) ob Dravi, je umrl župnik Jeschek, po prednikih češkega rodu. Bil je tam samo nekaj let. Sezidal je novo župnišče, se vselil za nekaj mesecev vanj, zbolel, šel v bolnišnico v Lienzu in tam umrl za kapjo. Bil sem na njegovem pogrebu. Ko sem se popoldne vračal domov, sem izstopil iz avtobusa v Ainetu že pod hribom in šel po polju proti župnišču. In glej! takrat je padlo vame, kakor strela: Kaj pa Leisach? In ta misel me ni več zapustila. Čez nekaj dni sem pisal škofu in ga prosil, če bi me mogel in hotel premestiti v izpraznjeni Leisach. Prošnjo sem utemeljil z zgor-

njimi razlogi. Čakal sem na odgovor — ni ga bilo. Pač pa je bila župnija v naslednjem škofijskem listu razpisana. Tako se mi je zdelo vse pokopano. Prositi za podelitev nisem mogel, ker kot duhovnik nisem pripadal tej škofiji. Nič več nisem mislil na Leisach. Pa glej — pri naslednji dekanijiški konferenci v Lienzu se je nagnil k meni — sedel sem poleg njega — dekan Budamair in mi zašepetal na uho: „Leisach boš dobil. Škof mi je to sporočil.“ Zelo sem se zavzel. Dekan je videl mojo zmedenost in pripomnil: „Seveda hoče škof, da se daš inkardinirati, ker bi drugače ne mogel zagovarjati tvojega imenovanja za upravitelja, ko bo gotovo dosti prosilcev.“ Torej inkardinirati v Innsbrucku, še prej ekskardinirati v Ljubljani, kamor sem bil kot duhovnik pristojen. Bil sem v zadregi. Češ, kancler, kar sem še vedno bil, pa se da izbrišati iz ljubljanske škofije, da bi dobil ugodno mesto v tuji škofiji. Obrniti bi se moral na oba škofa, tistega, ki me odpušča, in tistega, ki me sprejme. Taki so bili predpisi in so še. Škofje so bili takrat vsi v Rimu na prvem zasedanju vatikanskega koncila, katerega je sklical papež Janez XXIII. Kljub vsem pomislekom sem pisal najprej svojemu škofu Vovku in mu razložil svojo namero. Škof mi je hitro odgovoril: „Seveda ti rad ustrezem, če si boš s tem olajšal svoj položaj. Saj te bomo zopet sprejeli nazaj, če se boš kdaj za stalno vrnil v domovino in boš prosil za

to.“ Prvi pristanek je bil tu, potreboval sem še drugega. Zopet sem pisal v Rim — škofu Ruschu. Tudi ta je pritrdilno odgovoril. In tako je šla zadeva po uradni poti naprej. Trajalo je od oktobra do decembra in ravno za svoj rojstni dan sem prejel iz Innsbrucka dekret z imenovanjem za pravega župnika v Leisachu. A zadeva se je še vlekla — ne zaradi mene — in šele v maju naslednjega leta sem mogel prevzeti župnijo.

Umestitev na župnijo je bila zelo slovesna. Najprej pri dekanu v Lienzu, nato v Leisachu. V Ainetu sem se poslovil na prižnici 1. maja. Ljudje so zelo obžalovali moj odhod, a sem jim ga razložil, kakor sem ga razložil obema škofoma. Čez 10 dni sem tiho odšel, ker me je zaradi slovesa zares držalo pri srcu. Moja mehka narava ne bi prenesla kake zahvalne slovesnosti. Leisach pa je bil ves na nogah. Takratni župan je storil vse, da bi bil sprejem kar moč slovesen. Vas vsa v zastavah, godba, nagovori, deklamacije, šola, vse cerkvene in

svetne organizacije ali v civilu ali v paradnih uniformah. Spremljal me je dekan. Šli smo v bajno razsvetljeno in okrašeno cerkev sv. Mihaela, kjer se je izvršila predpisana inštalacija. Sledila je dekanova pridiga, nato so bile slovesne šmarnice. Moj govor sem prenesel na naslednji dan, bila je nedelja. Zahvalil sem se za tako slovesen sprejem, v pridigi sem pa nakažal dolžnosti župnika ter prosil župljane, naj mi stoje ob strani v tako odgovorni službi.

Župnija Leisach leži na majhni vzpetini nad Dravo. Razdeležena je v več zaselkov. Vas sama je v gručici okrog farne cerkve, tam sta tudi šola, edina v fari, in občina. En del vasi je proti vzhodu ob cesti v Lienz, drugi del je raztresen ob obeh bregovih Drave, en del tvori novo zaključeno naselbino proti zahodu, v hribih pa sta dve naselbini: Hintental s precej prostorno kapelico lurške Matere božje, ki je zelo obiskan od domačinov in sosednjih župnij, nima pa mašne licence, a se vrše tja dvakrat na le-

to — v februarju in maju — večje procesije, ter vas Burgfrieden. Ob koncu teh vasi stoji znamenita Lienzer Klause, velika trdnjava še izza bojev narodnega junaka Andreja Hoferja, ki pa žal polagoma razpada, čeprav so v njej nekatera stanovanja. Ceste so danes polagoma po vsej občini asfaltirane, šola je skoro nova, ob Dravi je obširen športni prostor in zelo obiskovano naravno kopališče. Sedaj se gradi javen lift za smučarje v višinskih predelih občine. Število prebivalcev je v mojem času naraslo na 750 duš, ker se hiše vedno na novo grade in imamo družine z zelo številnimi otroki. V fari so velike kmetije na ravnem in po hribih. Drugi del prebivalcev so delavci in obrtniki. Zaradi bližine mesta imamo veliko „pendlerjev“, tudi veliko otrok se vozi v mestne šole: v meščansko šolo, na gimnazijo in šole drugih strok. V kraju je trirazredna ljudska šola.

Župnijska cerkev je v gotskem slogu, ima znamenite Bachlechnerjeve oltarje iz l. 1910 in je pod zaščito spomeniškega urada. Za vse prebivalce je premajhna, a je zato pri obeh mašah ob nedeljah zares polna. Poleti imamo mašo tudi zvečer zaradi letoviščarjev, ki hodijo sem na počitnice, ali pa se nahajajo prehodno tu, ker je v vasi velik hotel. V cerkvi sem doslej marsikaj novega napravil: sezidali smo iz stare kriptе novo kapelo, kjer sta sedaj spovednica in krstni kamen; opremili smo zakristijo s popolnoma novo opravo; prestavili

vrata v cerkev in naredili dvojna; obnovili vso električno napeljavo po vsej cerkvi: nabavili napravo z mikrofoni; kupili mnogo lepih in dragocenih paramentov. Vse to je veliko stalo, a so župljani radi prispevali za naprave, da cerkev nima nič dolga. V bližnji prihodnosti nameravamo vdelati nova cerkvena okna, odstraniti obhajilno mizo, nanovo prirediti prezbitერი, morda z ljudskim oltarjem, ter vso cerkev preslikati. Kadar bo mogoče, bomo poskrbeli tudi za ogrevanje, katero sedaj ogrevamo s plinskimi pečmi.

Moje dušnopastirsko delo na tej fari je podobno onemu v Ainetu in ne bi imel kaj posebnega dodati. Delo je v toliko olajšano, ker je župnija manjša in samo ena cerkev in ena šola v župniji. Do oddaljenih zaselkov in hiš so izpeljana dobra pota in se pride povsod lahko do ljudi, tudi pri previdevanjih, ki pa jih je malo, ker gre vsak bolnik takoj v mestno bolnišnico. Z ljudmi se dobro razumemo in kar pridno povsod sodelujejo, tudi inteligenca, katere je v fari precej. Imamo vseh vrst organizacij, korporacij in ustanov z vnetimi voditelji. v cerkvi kar dva spretna in goreča mežnarja, krasen pevski zbor, katerega vodi šolski ravnatelj, ki je organist in operni pevec, ter prvovrstno godbo na pihala. Na vse občne zборе teh združenj sem vedno povabljen, kar v Ainetu ni bila navada. Tako sem vedno na tekočem, kaj se po fari go-

di. V veliko pomoč mi je Marijina legija, ki tu že več let obstoji. Seveda pa ima vsak pastir bele in črne ovce in je tudi tu enih in drugih nekaj. Če ne, bi bilo prelepo. Takih idealnih župnij pa dandanes ni več nikjer. Ob tem pa se množe leta in me zlasti šola zelo utruja. Počasi bo treba vzeti slovo in iti v ono domovino. Rad bi pa še doživel, če je božja volja, v tej župniji zlato mašo. Moji farani jo hočejo kar moč slovesno praznovati z menoj. Le še nekaj tednov nas loči od tega.

Še to: ves čas begunstva nisem videl domovine (24 let). Skoro pa me je zvalila domov zlata maša našega domačega župnika Vavpetiča, ki je bil moj velik prijatelj in dobrotnik. Ponovno me je vabil, da bi šel, toda nisem se mogel odločiti. Če naj bi res moral odgovarjati za vse, „kar je Rožman naredil“, se mi doma lahko res kaj hudega dogodi. Vseeno sem prosil na konzulatu v Celovcu za jugoslovanski vizum, katerega sem tudi dobil. Toda — nisem šel. Mnogi od teh, ki so poznali takratne razmere doma, so mi pot odločno odsvetovali. Čez 5 let mi je umrl v Ljubljani — ravno na moj godovni dan — moj zadnji brat Tone. Ta moj brat je moral veliko hudega prestat. Bil je naprvo zaprt od Italijanov, obsojen na 10 let. Odsedel je na otoku Tremiti v Južni Italiji 5 let, bil pa potem pomiloščen od Mussolinija po posredovanju nadškofa Fogarja, ki je bil

znan z nekim duhovnikom, ki je imel prosto pot do duceja. Ko se je brat vrnil, so ga kmalu zaprli Nemci, ki so bili takrat že v Ljubljani. Spet je presedel nekaj let, a je prišel skoro v nevarnost, da ga preselijo v Dachau. Rešila ga je žena Vika, ki pa je kmalu zatem še mlada umrla. Tonetu je zapustila dva nedoletna otroka, ki pa sta danes že velika in oba v dobrih službah. Medtem se je brat vnovič poročil. Dobil je za ženo učiteljico Požunovo, katere oče je bil organist in občinski tajnik v Žužemberku, a je bil pozneje ubit, zapustivši kopico majhnih otrok. Toda brat je bil malo časa na svobodi. Ko so prišli pravi „osvoboditelji“ na oblast, je moral kmalu zopet v zapor. Ko je bil čez nekaj let izpuščen, je prišel na dom strt, bolan. Presedel je po zaporih blizu 10 let. Dobil je raka na pljučih in na vseh organih in po daljšem bolehanju umrl. Zapustil je 2 nedoletna otroka. Moral bi torej iti na njegov pogreb v Ljubljano. Ni bilo veliko časa za oklevanje in odločil sem se za pot, pa naj pride karkoli. Na meji nisem imel nobenih sitnosti, bil sem že izza Am-lacha avstrijski državljani, zato nisem vzbujal pozornosti. Tudi v Ljubljani in potem doma je bilo vse v redu. Med prvim in drugim poskusom se je doma pač veliko spremenilo. Povem pa, da sem se rad vrnil zopet nazaj, v svojo „novo“ domovino — na Tirolsko.

Konec

V DRUŽINI

IN ZATO SVA SE POROČILA?

Brez otrok

Pred dnevi sem srečala gospo, ki mi je z glasom, v katerem sem razbrala očitek, rekla:

„Brala sem vaš članek v Duhovnem življenju, kjer opisujete probleme, ki se lahko pojavijo med zakoncema s prihodom otrok. Ko sem ga prebrala, sem sama pri sebi mislila: kako bi si midva z močem želela take vrste problemov. Ali si sploh morete misliti, koliko težav se pojavi v zakonu, kjer otrok ni?“

Postalo mi je nerodno. Rado se zgodi, da žena, ki je mati, sprejme to kot nekaj povsem naravnega, kot da drugače biti ne more. Poročila se je, nato so prišli otroci... Naravno, večkrat se zahvali Bogu, da so zdravi, približno pridni in ubogljivi. Toda, da so, da se okrog nje vrte, da je ona njihova mati — to se ji navadno ne zdi nič izrednega. Sebičnost navadno ni lastnost mater, a v tem primeru bi ji skoraj lahko dali to ime z ozirom na njen pogled na žene, ki nimajo otrok.

Mnogo se piše in govori o materah, o njihovi požrtvovalnosti, trpljenju in izgorevanju za svojo družino. Koliko besed pa je bilo posvečenih ženam, ki jim ni bilo dano biti mati? Ali niso njihove žrtve in njihovo trpljenje lahko še večje kot katerekoli matere?

Zgoraj omenjena gospa mi je pripovedovala:

„Ko so potekala leta in otrok ni bilo, je v meni rasel občutek manjvrednosti, nepomembnosti, praznote. Zdela sem se sama sebi kot tiste rastline, ki jih je samo listje, brez cveta in sadu. Začela sem se izogibati družbi prijateljic, ki so imele otroke, vedno bolj sem se zapirala sama vase. Obenem s temi občutki pa je v meni rasel strah

pred moževo obsodbo. K sreči je med nama vedno bila tolikšna pove-
zava, da sva se o vsej stvari odkrito pogovorila. Priznal mi je,
da je bila njegova bojazen slična moji. Tudi on se je bal moje ob-
sodbe, češ da je mogoče krivda njegova in bi ob drugem možu do-
segla to, kar mu ob njem ni bilo dano. Odkriti razgovor nama je pri-
pomogel k spoznanju, da nima smisla govoriti o krivdi. Če nama je
namenjeno, da ostanemo brez otrok, je to pač božja volja, ki jo hočeva
sprejeti. Ne mislite, da nama je bilo lahko priti do tega zaključka.
Toda videla sva, da z obupavanjem in žalostjo spodkopujeva še tisto
srečo, ki sva je lahko deležna kot mož in žena, če je že ne moreva biti
deležna kot oče in mati.“

„Ne da bi popolnoma izvzela možnost, da nama Bog enkrat pošlje
otroka, se vendar nočeva pretirano oklepati tega upanja. Če pride:
Bogu hvala! Medtem pa sva sklenila, da hočeva vso tisto ljubezen,
ki bi jo rada izlila na najine otroke, postaviti v službo bližnjega,
posebno še otrok. Toliko je otrok, ki žive brez najpotrebnejšega, in
kar je še hujše, brez ljubezni. V njih bova iskala otroke, ki jih ni-
mava“.

Mislim, da bi bila ob teh besedah vsaka nadaljna odveč. Očetje
in matere si pa lahko ob njih izprašamo vest.

MR

STARŠI VERSKI VZGOJITELJI

Vprašanje vzgoje je že dalj časa eno od velikih vprašanj, ki zanima vedno širši krog odgovornih ljudi. Je postalo tudi osrednje vprašanje politične filozofije, ki ga na različne načine rešujejo razni politični sistemi. Medtem ko si totalitarni sistemi prisvajajo monopol nad vzgojo, krščanstvo priznava staršem prvotno in neodtujljivo pravico do vzgoje svojih otrok.

NAČELNO

1. Starši so prvi upravičeni in prvi odgovorni za vzgojo svojih otrok. Ta njihova pravica je utemeljena v naravnem pravu in ima svoje korenine v bistvu družine, namreč v dejstvu, da je prejel otrok svoje življenje od staršev in imajo zato tudi prav starši pravico in dolžnost dati otroku vse tisto, kar bo otroka naredilo z leti za odraslega in samostojnega življenja sposobnega člana družbe.

Dejstvo je, da je v novejšem času postala vzgoja v družini zaradi gospodarskih in socioloških razlogov manj učinkovita (delo mater zunaj doma itd.), a to nič ne omaja dejstva, da je in ostane družina prvo in najvažnejše vzgojno mesto v človeštvu, temelj vsake vzgoje, torej tudi verske vzgoje. Če bi se starši odpovedali tej svoji vzgojni nalogi na ljubo šoli ali kakšni podobni vzgojni ustanovi, bi to povzročilo resno obubožanje in poenostranjenje celotne vzgoje. Šola ne sme nadomestiti staršev pri vzgoji, temveč mora družinsko vzgojo le dopolnjevati. Tudi verska vzgoja ni v prvi vrsti naloga Cerkev ali šole, temveč staršev. Tega poslanstva ne morejo starši prenesti na druge, še manj se mu načelno odpovedati. Družina položi temelj, ona je tista, ki oblikuje in vzgaja otroka globlje in trajneje, kot to zmoreta Cerkev in šola.

2. Starši so tudi prvi veroučitelji in vzgojitelji svojih otrok v veri. Verska vzgoja je predvsem naloga staršev. To je znova poudaril 2. vatikanski koncil. Z zakramentom sv. zakona so zanjo poverjeni. Danes ima to poslanstvo staršev in njegovo izvrševanje še posebno važnost. Tudi v zgodovini so bili primeri, ko se je krščanska vera ohranjala skozi cele generacije samo po starših, delno celo brez vsakega sodelovanja Cerkev in duhovnikov. Ali se ne dogaja nekaj podobnega danes npr. v Rusiji, kjer pogosto verska vzgoja sloni izključno na odgovornosti staršev.

3. Verska vzgoja majhnih otrok v družini je polna visokih vrednot: notranja enotnost med naukom in življenjem, celotnost verskega

pouka (beseda in življenje, sveta znamenja, verski običaji, oprema družinskega stanovanja itd.), postopnost vzgoje od otroške do zrele dobe, doživljanje verske skupnosti v družini kot bistvenega elementa družinske liturgije (družinske molitve, cerkveni prazniki, druge družinske pobožnosti).

4. Seveda niso vse družine tako idealne vzgojiteljice, kot bi bilo želeli. Mnogokrat družinsko vzdušje ni ravno pristrčno in prežeto z verskim duhom. Pogosto je tudi v takoimenovanih krščanskih družinah veliko praznega in mrzlega, formalnosti brez notranje doživete vsebine. To je slaba stran, ki jo prinaša s seboj moderna tehnična doba. Vendar se že opazajo znaki, da bi družina spet rada postala to, kar mora biti: skupnost ljubezni, zvestobe in odgovornosti. Moderni človek je znova zahrepenel po intimnem družinskem vzdušju, mladina se vrača v družino, kjer upa najti občutek varnosti pred ogroženostjo zunanjega mrzlega sveta. Ta mladina je izgubljenim sinom v tujini — kot ga slika Kristusova prilika o usmiljenem Očetu — zahrepenela po očetnem domu. Vprašanje je seveda le, če bo našla v njem vedno tako dobre starše, kot je izgubljeni sin našel dobrega očeta.

(Bo še)

p. dr. Alojzij Kukovica D. J.

Razstava izdelkov počitniških dni v San Justu pri Bs. As. (Foto J. Tomažević)

^v DRUŽINSKA

^v POSTA

Nimam časa za branje

Imamo tri majhne otroke. Torej smo mlada družina. Pa problem ni moralni ali družinski, ampak moj osebni. Namreč, ne pridem do časa za branje. Hitro se mi zdi vsaka stvar važnejša kot branje. Čez dan se izgovarjam, da moram delati, zvečer pa da sem utrujen ali so bolj važna poročila po TV ali kaj drugega. Čutim, da premalo berem, pa naj bo versko ali splošno slovensko ali kulturno itd. Kako naj si pomagam?

Pri branju, če je volja, se problem poenostavi na dve vprašanji: kaj in kdaj.

Če človek ni doma na tem področju, postane vprašanje: kaj brati, lahko zelo pereče. Vi imate delno rešitev v slovenskih založbah in knjižnicah. Tu boste dobili prve napotke za branje — si razši-

rili najosnovnejše obzorje. Razgovor z ljudmi, ki radi in veliko berejo, vam more tudi koristiti.

Kdaj? Morda na vožnji v službo, pred spanjem, ob nedeljah in praznikih, po kosilu... Sami boste morali najti v dnevnem redu kotiček za dobro knjigo. Otroci naj vidijo vas in ženo s knjigo v roki — pa bodo tudi oni brali.

Žal, ne morem najti rešitve, ki bi vam prihranila napor iskanja primerne knjige in časa za branje. Upam, da jo najdete čim prej — sami.

Bolezen je bila blagoslov

Nekaj let sem uporabil vsako naduro zato, da bi družini čimprej uredil življenje. Potem sem zdravstveno začasno opešal in sem bil primoran biti več doma in tako tudi z otroki. Šele zdaj vidim, kakšen blagoslov je bilo to za družino in zame. Sedaj smo mnogo srečnejši in bolj povezani med seboj kot prej, kljub vsem naduram in nagradam. Res sem spoznal, da denar ni vse in da... kaj pomaga človeku...

Vaši misli ni kaj dodati, razen, da je tudi v tem primeru „srednja pot najboljša pot“.

Pravilna razdelitev časa med družino in delom ni vedno lahka in tudi ne nujno enaka v vseh življenjskih dobah. Težko bo najti pravilo za vse primere, res pa je, da čas teče in da zamujenih ur pri vzgoji ni mogoče nadomestiti.

Hvala vam za koristno misel.

Ne bojmo se „ozke vzgoje“

O veliki noči sem opazila, da sva z možem hodila preveč po ovinkih in v rokavicah okoli otrok glede verske vzgoje, kot da bi se bala, da ne bi bili preozko vzgojeni. Vem, da bi bili veliko bolj srečni, če bi oba vsak dan preprosto skupaj z njimi molila, jih spremljala k nedeljski maši, jim podarila kako versko ali vzgojno knjigo (slovensko ali kasteljansko). Lani pa se mi je najstarejši upri in ni opraviel velikonočne dolžnosti. Kako naj storim, da se isto ne ponovi letos še pri mlajših, ki tudi vedno redkeje hodita k zakramentom. Svetujte!

Kaj naj svetujem drugega kot to, da pričnite zamujeno popravljati — vsaj kolikor se da.

Začetek vse vzgoje je zgled. Kako je kaj z vašim lastnim verskim življenjem? Hodita z možem redno k sv. maši, prejemata redno zakramente? Živa vera prehaja na otroke ne le po govorjenem nauku, ampak predvsem po zgledu.

Govorite o „ozki vzgoji“! Ali sploh veste, kaj to pomeni, biti „ozek“, to je omejen?! Kako morete misliti, da more biti ozek nekdo, ki je zasidran v Bogu, ki je Neskončnost sama.

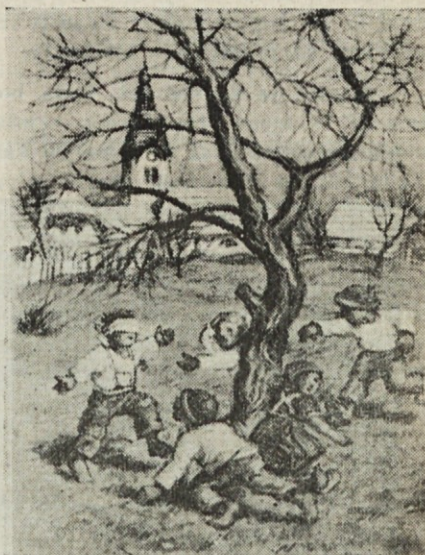
Bali ste se „ozkosti“ — pa ste zabredli v „plitvino“.

Pri veri ne smete meriti s cen-

timetri. Bog je globina in širina, je velikodušnost in to zahteva tudi od nas.

„Ozki“ ljudje ne morejo biti močno verni, lahko so le „pobojnjakarji“, ki skušajo Stvarnika narediti po svojih predstavah, namesto da bi sami sebe skušali oblikovati po njegovi podobi.

Ne sramujmo se svoje gorečnosti, niti pred tujci, kaj šele pred lastnimi otroci. Molite zase in zanje, verujte, živite po veri — vse drugo prepustite Bogu.

Otroške igre so različne po različnih deželah in različnih obdobjih, so pa nujno potrebne za vsako mladost in harmoničen razvoj otrok v uravnovešene ljudi

ZA MLADINO

ZA MLADINO

Moje gledanje na žrtve slovenskega naroda

Vedno so bile žrtve pri vsaki vojni ali revoluciji vseh časov in krajev, ki so bile mejnik med dobami pred revolucijo in po njej, ter so povzročale bolečino narodom, družbi in družinam. Tudi našo domovino je doletelo pred 27 leti nekaj podobnega.

Tisoči in tisoči so se odločili, da tvegajo vse, celo svoja življenja: družila pa jih je misel: Braniti narod, njegovo življenje in njegove pravice; to je svobodo življenja.

Minilo je že več let, naša borba za te ideale ne sme zamreti, temveč se mora stopnjevati, vendar ne v boju, temveč z zgraditvijo močne osebnosti, ki bo temeljni kamen vstajenja slovenskega naroda. Tako kot so nam naši starši vlivali duha pravice in svobode, tako moramo nadaljevati mi iz roda v rod.

Žrtve, ki jih je slovenski narod doprinesel za dosego človečanskih idealov, so drobno seme, ki je padlo tudi v naša srca. Skalilo in rodilo bo, kakor bomo mi sodelovali, da jarem nasilja čim preje razpade v nič; ker je hotel uničiti vse, kar je najvišje — svobodo duha, in postaviti na prvo mesto, kar je človeku kot pripomoček za življenje — materijo.

Zavedati se moramo, da smo sinovi in hčere tistega naroda, ki je dal na oltar kot žrtev tisoče mladih src, zato da mi živimo v svobodi. Smo žive priče njih, ki jih ni več telesno, temveč so z nami v duhu. Med njimi so naši starši, bratje, strici in drugi.

Če hočemo nadaljevati njihovo delo, si moramo biti edini po duhu. Naša prva naloga je utrjevati in ohranjevati narodno zavednost, iz katere bomo dobivali moč in pogum, ki nas bo ohranil zveste svojemu narodu.

T.

USMERITI DELO V VIŠJI NAMEN

Gotovo si že kdaj videl napise na stenah starih stavb. V nekaterih hišah se še danes obeša na stene napisane stavke ali pregovore. Vendar smo ljudje bolj prozaični. Že na cestah vidimo razliko. Medtem ko so pročelja starih stavb okrašena z različnimi ornamentami, so današnje stavbe vse bolj preproste in, hvala Bogu, tudi bolj udobne in uporabne. Vendar so nas tisti stari napisi na hišah spominjali ne katerih resnic, brez katerih ne moremo pošteno živeti.

Nekateri teh napisov so se nanašali tudi na delo, vendar najboljši od vseh je še vedno pregovor:

„Ora et labora“ — moli in delaj.

Te besede je kakor pravilo sprejel sveti Bernard, ustanovitelj benediktincev. Iz svoje izkušnje je vedel, da delo človeka lahko uničuje in posurovi (že včasih je bilo tako, čeprav še niso obstajali stroji).

Čeprav ima delo svoj izvor v človekovi podobnosti z Bogom in ga

Med občnim zborom Slovenske dekliške organizacije 8. aprila 1973. Občnega zbora, ki je bil v mali dvorani Slovenske hiše, se je udeležilo nad 30 zastopnic krajevnih krožkov

je Kristus posvetil, še vedno obstaja nevarnost, da človek z delom napreduje, vendar končno zaradi dela propade.

Lahko se zgodi, da je nekdo tako zaslepljen zaradi možnosti, ki jih nudi delo kot pot k uspehu, da ne vidi — niti noče videti — drugih stvari in končno postane suženj dela.

Pravo delo ni stisnjeno v jekleni okvir, temveč ima živ ritem. Človeka vredno delo ni prisilni suknjič, temveč praznična obleka. Delo da človeku lastno vrednost, vrednost, ki mu jo je Bog namenil, njegovo človeško dostojanstvo; ne spremeni ga v nekaj mehaničnega, v robot, ne oddalji ga od Boga, ampak spoštuje njegov odnos do Stvarnika, do katerega pridemo po molitvi.

Po tem odnosu do Boga, ki smo ga dosegli z molitvijo, prejme človek moč, da znova začne in vztraja, čeprav včasih ne doseže zaželenega uspeha; da vztraja kljub utrujenosti in monotoniji, ki vodita k opustitvi.

Resnično človekovo plačilo ni to, kar s svojim delom doseže, marveč to, kar z delom ustvari iz sebe.

Torej ni tako važno, kaj delamo, ampak da delamo nekaj iz poljube, kot ljudje z višjim namenom, da po molitvi združimo delo z Bogom, da ga iz tega sveta dvignemo v Njegov svet.

Po molitvi posvetimo delo Bogu in z delom Boga častimo.

Molitev je čudovit vir sile

Neverjetno je, koliko tablet, zdravil in vitaminov jemlje današnji človek, da ojači svoje srce, svoje živce, da ohrani sposobnost za delo. In vendar mnogokrat ni živčni sistem ali srce tisto, kar nam jemlje veselje do življenja.

Slabost je mnogo globlja, pa jo kljub temu laže odstranimo. Pogosto ni v človekovih organih, ampak v njegovem duhovnem položaju, v njegovi duhovni izkoreninjenosti, ki mu jemlje oporo in ga izpostavi nevarnosti. To je vzrok žalosti in živčnosti pri večini ljudi.

Človeško bitje ni živ stroj, marveč deležnik božje stvariteljske moči. Zaradi tega ne more odstraniti Boga iz svojega življenja, če noče ostati brez cilja in bloditi brez smeri, vrteč se okoli samega sebe.

Molitev in delo sta na nek način dvoje vesel, s katerima pogajamo čoln našega življenja. Kdor hoče napredovati z enim samim veslom, ne bo dosegel drugega, kakor da se bo vrtel okoli samega sebe.

Po knjigi „Ali je najvažnejše služiti denar?“

M. Mt.

Marko – umetniški ali praktični poklic

Marko ima oči kakor slikar. Gleda, kakor da bi drobil površino tega, kar ujame njegov ogled v barvi in obliki. Potem pogleda še globlje, kakor da bi iskal še dalje. Slike, ki mi jih je pokazal mladec osemnajstih let, so pričale o njegovem talentu. Gotovo je takoj spoznal, da so mi njegove podobe ugajale, ker mi je rekel:

„Mislim, da razumete, da se želim izpopolniti. Slišal sem, da je rekoč rekel znan slikar: Slikam, ker moram slikati. Tako se godi tudi meni, moram slikati. Vendar se bom moral še leto dni boriti s predmeti, ki me ne zanimajo. Zdi se mi, da izgubljam čas. Vendar mojih staršev o tem ne morem prepričati. Upam, da jih boste vi.“

„Najvažnejše, da bi jih jaz mogla prepričati, je, da bi bila samo o tem prepričana,“ sem rekla svojemu mlademu obiskovalcu, medtem ko je on spravljal svoje slike.

„Poglejmo, če me lahko o tem prepričaš. V katerem letniku srednje šole si?“

Članice in člani zveznega odbora Slovenske deklitske organizacije in Slovenske fantovske zveze v Buenos Airesu. Od leve na desno: Mici Korošec, Martina Koprivnikar, Marija Urbančič (predsednica), Ana Marija Klanjšček (bivša predsednica), Helena Urbančič, Nežka Kastelic; Jože Skale, Boštjan Kocmur, Janez Rode (predsednik), Jože Korošec, Lovrenc Tomaževič, Rudi Gričar, Rudi Vidmar in dr. Alojzij Starc, duhovni vodja

„V četrtem. Še več kot leto mi manjka, da bom končal.“

„Kaj si mislil študirati takrat, ko se še nisi odločil, da boš pustil srednjo šolo?“

„Nekaj popolnoma nesmiselnega. Mislil sem na medicino, da bi šel kasneje kot zdravnik v katero manj razvito deželo.“

„Si takrat že vedel o svojem slikarskem talentu?“

„Seveda, že dolgo časa slikam za kratek čas. Takrat sem mislil na slikarstvo samo kakor na svoj najljubši hoby.“

„Se morda spomniš, kaj si želel prej, postati slikar ali si prej spoznal, da ti je bolj prikladna medicina?“

„Če se ne motim, se je vse to začelo takrat, ko se mi je zameril profesor matematike. Prej sem mislil izbrati študij eksaktnih ved, ker me je to zanimalo. Pri učenju jezikov nisem nikoli želel lovorovih vencev. Nekoč sem pri matematični šolski nalogi imel smolo. Pisal sem nezadostno in profesor matematike me je vpričo vsega razreda oštel: 'Ne domišljajte si,' mi je rekel, 'da ste vzvišeni nad stvarmi, ki so tako preproste kakor računi prereza stožca. Ni vsaka glava polna slame že Einstein, če misli svojo nevednost utemeljevati kakor „genialno napako“ omenjenega učenjaka. Če se vam zdi potrebno, lahko izkoristite svoj slikarski talent in postanete sobni slikar.'“

„Zdi se mi, da ste morali tega gospoda zelo ujeziti. Noben profesor, ki ima simpatijo do kakega učenca, ne bi tako postopal.“

„Da, res je. Takrat sem slikal kulise za dijaško gledališče in si nisem vzel dovolj časa za domače naloge. Pred šolsko uro sem jih prečeval od svojih sošolcev.“

„Mogoče si bil tudi med šolskimi urami zaposlen z načrti za kulise?“ sem ga smeje se vprašala.

„Če sodim po čačkah, ki sem jih risal na pivnike, bi moral reči, da je res tako,“ mi je Marko priznal.

„V resnici tvoj profesor ni bil tako v zmoti,“ sem kar na glas pomislila. „Mogoče način njegovega svarjenja ni bil na mestu. Gotovo te je cenil in je bil njegov izbruh le znak razočaranja nad tabo. Pa pustiva sedaj matematiko in vrniva se k tvojemu novemu poklicu, ki se pokaže v drugačni luči. Odločitev za ta poklic izgleda sedaj kakor posledica muhavosti. Ne, prosim te, ne prekinjaj me. Sedaj ne smeš reči ne da, ne ne. Premisli. Odločitev, posebno še tako važna odločitev kakor je izbira poklica, ne sme izhajati iz kaprice, muhavosti, niti ne iz nasprotovanja. Redno mislimo več na zunanji videz kakor pa na posledice za lastno življenje. Prav v takem položaju je pametno nekoliko počakati, predno se odločimo za nekaj dokončnega.“

Gusti Gebhardt

M. Mt.

Greš,

Jezus,

z menoj?

**Nikjer nimam obstanka, Gospod,
in mi je to tudi vseeno**

Vse je tako mirno... Zdim se, kot zgubljen v vesolju. Ali sem na luni? Ali na zemlji? Sem res tu in trdno na tleh? Sem sploh kje zasidran? Ali pa hočem biti povsod in nikjer?

Ta trenutek se čutim kakor odrezan od življenja, Gospod. Kot da čas stoji in da zame nima nobena reč pravega pomena. Nikamor se mi ne mudi, nikamor nimam iti, nimam nobenega pametnega cilja pred seboj. Živeti tako, kot živim sedaj — ali ne bi bilo vseeno, če bi bil mrtev?

Rad bi začutil oster veter, ki bi me bičal v obraz; ali pekoče sonce, ki bi me neusmiljeno žgalo. Hočem znova začutiti življenje, Jezus. Pomagaj mi, da se bom spet zavzel vsaj za to svoje lastno življenje!

**Izčrpan sem, Jezus,
pa kljub temu ne morem zaspati**

V glavi mi šumi in misli se nočejo umiriti. In jutri moram vstati že zelo zgodaj. Krvavo bi potreboval nekaj ur počitka. A se ne morem

pomiriti. Dopovedujem si in ponavljam, da potrebujem miru, da moram že vendar potegniti končno črto pod račun današnjega dneva, a se mi ne posreči.

Premetavam se v postelji, kot bi me mora tlačila. Obračam se na vse strani, Jezus, na desno, potem na hrbet, in na levo, pa spet od kraja. Ne morem najti mirne lege.

Noči bo konec in zasvetila bo luč novega dne. Ko bom v polspancu slišal brnenje budilke, bom še ves neprespan in še bolj utrujen kot zvečer, Gospod. Skrbi me in zato ne morem zaspati. Toliko stvari se mi rodi po glavi. Kaj bo, Jezus? Kako bom vse to rešil? Da, Ti imaš prav, ko mi daš čutiti, da se ženem v prazno in iščem odgovorov tam, kjer jih ni. Pomagaj mi, da se bom nocoj nehal spraševati. Uspavaj me. Jutri hočem iskati luči pri Tebi.

Gospod, blagoslovi moje spanje. Daj, da bom mogel zaspati. Zbudi me šele, ko bo zasvetil jutrišnji dan. So morda te moje prošnje preveč otročje čvekanje? Oprosti mi, a se mi zdi tako potrebno, da z Bogom govorim o tako preprostih človeških stvareh... Prosim te, zbudi me s Tvojo močjo!

Ves promet stoji, z odbijačem v odbijač

V avtu mi igra radio. Sedaj poslušam ravno poročila. Čez nekaj minut bo spet glasba.

Hočem priti čimprej domov, Gospod, a se promet nikakor ne premakne. Utrujen sem od dela, sit čakanja pri rdeči luči, naveličan poslušanja radia... Obupno sem zbit in nestrpen. Vroče pa tako, da sem ves prepoten. Ves dan me je gnalo delo in si pošteno želim miru v zavetju doma. Ne čutim se več zmožnega, da bi bil z ljudmi prijazen in potrpežljiv ali dober. Morda kasneje, ko se umirjam, a sedaj pa res ne.

Če si kake stvari na svetu prav tale trenutek želim, je to, da bi se pred mano odprla prazna cesta, brez vsakega vozila, široka cesta samo zame, kilometre in kilometre, in potem... čim prej domov. Za danes so mi že vsi živci do konca napeti. V resnici je to že preveč. Ne prosim te torej, Gospod, da bi bil med vožnjo ne vem kako potrpežljiv in pohleven.

Dobro, skušal bom biti človek še malo, a so mi pošle res že skoraj vse rezerve za ta dan. Ostani ob meni; sam bom težko zmogel. Spomni me na Tvojo potrpežljivost z menoj!

Hvala, Jezus, da si se hotel skupaj z mano potiti na tej obupni vožnji po obupnem dnevu težkega dela. Greš, Jezus, z menoj — domov, pod našo streho? Pridi!

Malcolm Boyd

Bo še

mladiška pošta

BERI „VIR NAJVEČJE SILE“!

Kako bi mogla bolj zbrano moliti?

Si morda prebrala knjigo „Vir največje sile“? V njej boš našla boljši in zanimivejši odgovor, kot bi ti ga mogel napisati jaz.

Knjiga je globoka in zabavna hkrati, tako, da se je ne boj. Ni pobožnjakarska.

Meni je koristila — morda bo tudi tebi. Dobiš jo na upravi „Duhovnega življenja“, pa tudi v knjižnici Zedinjene Slovenije je gotovo na razpolago. Ko jo prebereš, pa nam piši o svojih vtisih in skušnjah.

ZAKAJ NAJ HODIM K SPOVEDI?

Hodim vsak mesec k spovedi. A se mi zdi, da nimam nobenega večjega greha. Zato sem se začela spraševati, zakaj naj torej še hodim?

Zato, da grehov ne boš imela. Moli za vztrajnost in se ne naveščaj!

Saj veš, da ne hodimo k spovedi samo s smrtnimi grehi, ampak z malimi ali celo kadar smo v dvomu, pa nam je težko o tistem govoriti s starši. Spoved ni samo sodni stol, kjer dobiš tri očenase za pokoro za storjene grehe. Spoved je tudi preventivno sredstvo, da se varujemo smrtnih in malih grehov in da napredujemo v duhovnem življenju s spovednikovo pomočjo.

Če imaš navado, da greš mesečno k spovedi, se tega ni treba sramovati ne pred samo seboj ne pred drugimi ljudmi. Prvič, ker je spoved čisto osebna zadeva, in drugič, ker se s tem sama utrjuješ v notranjem življenju in daješ lep zgled drugim.

Pojdi k spovedi, čeprav ti je včasih težko. Glej nanjo kot na osebno srečanje z Bogom, pri katerem je duhovnik samo tolmač, ki mora popolnoma molčati o slišnem.

Moli za tiste fante in dekleta, ki se niti ne vprašajo in niti ne gredo k spovedi. Moli za svojo lastno stanovitnost.

DEVICA ČUDEŽEV V CAACUPE

(Paragvajska Marija)

Ponudila se mi je ugodna priložnost, da sem mogel za teden dni obiskati Paragvaj in to še v prijetni duhovniški družbi.

Šel sem mu nasproti z veliko simpatijo v srcu. Zakaj ob vseh različnostih sem videl v njem tudi neke podobnosti z našim slovenskim narodom. Bral sem že namreč in slišal o posebnosti njegove rase, njegove kulture in zgodovine, pa tudi, koliko je ta narod pretrpel v vojskah pred mogočnejšimi sosedi; vedno mi je bila všeč paragvajska pesem in glasba — poznajo tudi polko, ki je nam Slovencem tako domača — znana je krščanska tradicija in vernost paragvajskega ljudstva, ki o njej govori tudi visoko število redovnih sester, ki delajo v različnih kongregacijah po vseh deželah v soseščini Paragvaja.

Šel sem na pot tudi z veliko radovednostjo, kot da grem odkrivati nov svet.

In res mi je bil ves obisk te dežele in teh ljudi eno samo veselo presenečenje, ki je presegalo vsa moja pričakovanja: lepa pokrajina, prijetno in zdravo podnebje, bogato, nam neznano rastlinstvo

najbolj pestrih barv in z najbolj različnimi sadeži; zanimivo živalstvo smo si mogli ogledati v bogatem mestnem muzeju v Asuncionu; pa lepote glavnega mesta in značaj ljudstva — ti ljudje se ti v preprosti človeški domačnosti zde bolj ljudje, kot pa jih srečavaš drugod po svetu — in gostoljubje, ki nas je kar spravljal v zadrego, kot smo ga na obisku uživali v družini sestre Bernarde ob priložnosti izleta h Cataratas del Iguazú; narodna pesem in glasba je tiste dni na folklornih prireditvah zaživela pred nami v vsej pristnosti — bil je prav nacionalni teden turizma — kako je pela in jokala rafa, njihov nacionalni inštrument, kako so žareli v folklornih plesih slikoviti „ñandutí“ ponosnih Paragvajk (ñandutí je umetno, čipkasto, doma spleteno vrhnje krilo, v različnih barvah, ki se nadeva le za okras in je paragvajska folklorna posebnost); in s kakim mirom in čutom za ravnotežje so izvajale najbolj živahne plese, ko so nosile na glavi drugo vrh druge postavljene steklenice od piva (danza de las botellas); mestece Itaugua v bližini Asunciona, središče folklornega čipkarstva, se je

spremenilo v eno samo v soncu žarečo slikovito razstavo. Na obisku pri indijskem plemenu Nacá, ki je naseljeno v bližini glavnega mesta na drugi strani reke Paragvaja, se začutiš prestavljenega nekaj tisočletij nazaj v človeško zgodovino; Cataratas del Iguazú na tromeji med Paragvajem, Brazilijo in Argentino pa so nas z nepopisnim prizorom v soncu in mavričah padajočih vod postavili kot v drugi svet...

Pa vse to pustimo, ker ne spada v versko revijo.

Colegio San Francisco

Za lepe dni, preživete v Paragvaju, se moramo v veliki meri

zahvaliti dobrim sestram zavoda Colegio San Francisco v predmestju Asunciona. Dale so nam hrano in stanovanje in nam ljubeznivo organizirale s svojim modernim vozilom lepe izlete po tej čudoviti deželi.

Kakih osemnajst sester je, ki so domačinke iz Paragvaja. Pred šestnajstimi leti so začele s tem zavodom, na praznem zemljišču, ki so ga bile kupile. Danes tu stoji ponosni šolski in vzgojni zavod, ki ga obiskuje 1200 učencev, večinoma deklic in deklet, in ima tudi precejšnje število notranjih gojenk. Predmestje je po zavodu dobilo ime Barrio San Francisco.

Seveda tak zavod nalaga sestram ogromno truda. Kar zgroziš se ob

Južna Amerika,
kontinent vrenja
in upanja

misli na napore pri delu s to mladino med šolskim letom, od jutra do večera, dan za dnem, brez prestopa. ... A sestre vse zmorejo, ker to prelepo delo sprejemajo s srcem, iz ljubezni do te mladine. In zdi se, da ta mladi svet njihovo delo zna ceniti. Ko so nas spremljale nekatere sestre pri ogledovanju mesta, s kakim spoštovanjem in zaupanjem so se jim bližala dekleta, ki so jih srečavala, kot k svojim sestram ali materam, in se večkrat zadrževala z njimi v zaupnih razgovorih. In ko sta se na glavnem trgu sredi mesta ruvala dva fantiča — kje na svetu se taki fantiči ne prepirajo! A kje na svetu so sestre kot paragvajske v Asuncionu! Naša spremljevalka je domače in mirno stopila med vročevrneža — in takoj je bil mir „v deželi paragvajski“. Ne vem, kaj jim je rekla. Samo to sem videl, da je malo manjkalo, da nista dobri sestri še roke poljubila, čeprav je tako naravnost posegla v njune tako osebne zadeve in pravice.

Tako se v tem zavodu sv. Frančiška ramo ob rami trudijo: sestra prednica Beata, pa ravnateljica šole s. Bernarda, pa z njima sestre Graciela, Felicita, Gerarda — ta se je tako ljubeznivo žrtvovala v postrežbi gostov — sestra Isidora, Carolina in druge, katerih obrazov se dobro spominjam, pa jim imena ne vem. Pa koliko veselja nam je napravila sestra, ko smo se skoro vsa redovna družina in

gostje zbrali, da vidimo na njenem posestvu velike, debele prašiče in potem še posebno vrsto njenih malih kokoši. A od prašičev je enega prav tiste dni po želji sestre prednice velikodušno žrtvovala za goste, ko so še Brazilci v velikem številu prišli na zimske počitnice v Asunción in so drugi kolegi mnoge napotili v gostoljubni zavod sv. Frančiška.

Iste sestre imajo v Paragvaju še druge zavode. Temu podoben je zavod v Ibycuí, prva njihova ustanova v Paragvaju. Samo en vtis z bežnega obiska tam!

Zdrava, trdna sestra, ki se ji na zagorelem obrazu kar vidi močno paragvajsko sonce, nas popelje v posebno pisarno. S ponosom nam razkaže debele knjige, kjer je vpisanih 50.000 družin v Cruzada del Rosario. Tu je namreč sedež te verske organizacije za vso škofijo Villarrica. Poleg molitve rožnega venca vrši še poslanstvo kot katoliške akcije in karitativnih organizacij. Vidi se, da sestra vsa živi v tem. Z drugo sestro, ki jo spremlja, je največ na poti, na konju: do otrok in bolnikov, za verouk in pripravo na zakramente, na sestanke, ki jih imajo redno posamezne skupine v Cruzada del Rosario po vsej deželi. Koder sestri-misijonarke na poti zaloti noč, tam je njun dom in dobita prenočišče. Ob neki priložnosti sta napravili v treh dneh kar 25 leguas, tj. 125 km. Ko je opravljeno v enem kraju, pa spet na konja in naprej. In druga

sestra, njena mlajša sodelavka tu na središču Cruzada del Rosario. Župnik tistega kraja pravi, da brez nje fare ne bi mogel voditi. Njena rodna sestra je tudi redovnica iste kongregacije — pravijo, da sta si sestrī močno različni po značaju — pa so pač vsi značaji od Boga in Bog vseh potrebuje in mu morajo služiti. In tako je ta njena sestra vsa v delu z mladino v šoli v Colegio San Francisco in zraven skrbi po svojem značaju še za veselje in dobro voljo med sestrami, kar jim je ob utrudljivem delu gotovo zelo dobrodošlo.

In spet v drugem zavodu! V Barrio Sma. Trinidad, ki je predmestje Asunciona. Med domačimi paragvajskimi sestrami je tudi nekaj redovnic iz Evrope. Tu smo se srečali s priletno sestro, ki pa je polna mladostnega veselja in ljubeznive prijaznosti. Takoj smo si bili domači in brez zadržanosti sem jo vprašal, kot mi je pač prišlo na jezik: „Sestra, ali ste vedno tako dobre volje in tako dobri...“ In kaj je odgovorila: „Kako ne bi bili taki, ko nas pa ima Bog tako rad!“ In ta sestra je od otroških let bila sirota, na poseben način. V prvi svetovni vojski se je kot otrok med množico beguncev izgubila od svoje družine, ki je ni mogla več najti. V življenju potem ni vedela, ali ima starše, brate in sestre žive, ali so mrtvi. „Sem pa molila in molim zanje kot za žive in kot za mrtve, Bog že ve...“ je dejala. Ko je izgubila starše, se

mi zdi, ji je Bog dal posebno milost, da je Boga posebej sprejela za očeta in Marijo za mater, vse pa, ki jih v življenju srečuje, da jih sprejema kot brate in sestre.

Tako smo obiskali še vrsto drugih ustanov v Paragvaju, še drugih redovnih kongregacij, poleg kolegijev tudi bolnišnice in zavetišča. Če bi hotel popisovati, bi čudovitih zgodb božje dobrote in človeške plemenitosti pod paragvajskim nebom ne bilo konca.

Ob pogledu na požrtvovalno delo paragvajskih sester se mi je oglašala vest, češ: kako pa ti vršiš svoje delo... Pa mi je vstajala v tolažbo in pogum tudi misel: Nisem sam, veliko nas je in Kristusova stvar je močna v svetu...

Romanje v Caacupé

Med vsemi lepimi izleti sem s posebnim zanimanjem pričakoval našega obiska glavne paragvajske Marijine božje poti v Caacupé (izg. kakupé), kakih 60 km od glavnega mesta Asunciona. Tam paragvajski narod svojo Marijo časti kot „La Virgen de los Milagros de Caacupé“ (Devico čudežev v Caacupé).

Že prej smo se enkrat vozili skozi ta kraj in mimo Marijinega svetišča, ko smo napravili celodnevni izlet h Cataratas del Iguazú. A takrat smo skozi Caacupé potovali v temi: najprej zgodaj zjutraj, ker je bila pot dolga, samo

v eno smer nad 300 km, in potem nazaj pozno zvečer.

Pri vračanju smo videli v siju avtomobilskih žarometov skupine fantov v svetlo rjavih oblekah, ki so bili na poti v Caacupé. Prijazni šofer don Sindulfo, ki nas je vozil na vseh teh potovanjih izmenoma s svojim tovarišem, ki se je imenoval don Sergio, nam je razložil, kdo so ti fantje. Pravkar so končali vojaški rok in prejeli obleko rezervistov, pa so namenjeni za zahvalo k Mariji v Caacupé, kot je navada; od določenega kraja to pot napravijo peš.

Pokazal nam je tudi že daleč zunaj Caacupeja kraj, kjer je glavno zbirališče romarjev. Za glavni praznik Marije v Caacupé 8. decembra se na tem kraju vsako leto zbero množice ljudstva in se odpravijo do Marijinega svetišča med molitvijo in pesmijo peš.

Tako je prišlo prijazno sobotno popoldne, ki nam ga je dobra prednica s. Beata določila za naše romanje v Caacupé.

Bil je topel dan, čeprav smo bili sredi tukajšnje zime, in ljudje so hodili zelo lahko oblečeni. A sonce v tej deželi tako prijetno greje celo poleti, pravijo domačini, močno sonce v Paragvaju ne škodi, ampak je zdravo. Zrak je čist in prijetno suh, da se počutiš lahkega. Noči pa so pozimi seveda sveže in včasih tudi res mrzle. Tako je razumljivo, da so prav ta čas zimskih počitnic postavili v Para-

gvaju „nacionalni teden turizma“. In ni čudno, da vidiš ta čas tam toliko Argentinecev, ki so iz mraza in vlage Buenos Airesa prihiteli na oddih semkaj na topli sever. Ta teden občina glavnega mesta tudi prireja veliki folklorni festival, ki je namenjen predvsem turistom. Letos se je vršil v torek 13. julija zvečer v stadionu „Comuneros“ v Asuncionu. To je festival paragvajske narodne pesmi in glasbe in plesa, ki te za nekaj ur prestavi kot v pravljичni svet, ki ti ga je pričarala plemenita duša paragvajske rase.

Pot k Mariji v Caacupé smo napravili v pravem romarskem razpoloženju. To je bila najprej zasluga požrtvovalne s. Bernarde, ki je poskrbela, da nismo pozabili moliti; po skupni molitvi se je pa oglasila pod vodstvom jasnega glasu in čiste melodije s. Felicite ganljiva romarska pesem v čast Mariji v Caacupé, ki prosi za svoj narod od Marije „tu paz y ventura“, kot se ponavlja v refranu. Pa še druge verske in narodne pesmi so prišle na vrsto, polne nacionalnega zanosu in ljubezni do domovine, kjer v refranu toplo čustvo ponavlja iskreno prošnjo za domovino.

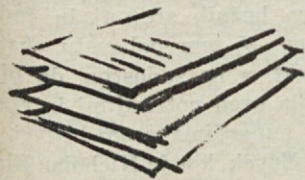
Z don Sindulfom sva načela vprašanje nastanka te Marijine božje poti. Besedo je povzela še s. Graciela in dopolnila to zgodovino v naslednjo zgodbo...

Bo še.

F. G.

Hudičev advokat

Morris West — Jože Škerbec

V. poglavje

Slikar Nicholas Black je delal na novi sliki. Šlo je sicer za enostavno, a vendar nenavadno dramatično kompozicijo: med skladi golih skal, ki jih je načel zob časa in jih počasi razkrajal in so ležale vse križem ter bile tu in tam porasle z lišaji, se dviga osamljeno oljčno drevo, suho in brez listja. Gole ve-

je se stegujejo kot križ nasproti jasnemu modremu nebu.

Eno uro je že delal v prijetni samoti majhne planote na pobočju hriba. Pod njim se je raztezala dolina, nad njim pa je sredozemska luč oblivala grmičevje vrha.

Sonce je grelo njegov mišičasti in ožgani hrbet. Ozračje je bilo medljivo in suho, spokojnost je motilo le cvrčanje skržati. Ob njem je spal Paolo Sanduzzi, sproščeno kot martinček na sivi skali.

Nicholas Black ni poznal naslade in redkokdaj je doživel polno zadovoljstvo, toda v spokojnosti tega kraja in te ure, v družbi usnulega dečka in s sliko, ki je pod njegovo roko dobivala silovito oblike, se mu je bližal kot še nikoli.

Slikal je z vztrajnostjo in zadovoljstvom, njegove misli so bile usmerjene na platno in skrivenčeno drevo svinčene barve, ki je bilo podobno križu na Golgoti v malem. Oljčno drevo je razodevalo takšno silo in moč, da ga je prevzelo. Žilavost debela, mišičevje ter ogrodje pod sivkasto in hrapavo skorjo so delali vtis, da se bo drevo nekega dne ob zarji razklalo in bo iz njega stopil nov in bleščeč človek v neke vrste vstajenju.

Black je občudoval moč, ker je je sam imel prav malo, toda le redkokdaj jo je mogel izraziti v svojih delih. Kritiki so že pred časom opazili to pomanjkljivost. Občudovali so svojstveni čar njegovih slik, njihovo drznost, dramatičnost in sijaj, toda obžalovali so rahitič

nost in slabokrvnost pod dognano obliko. Kasneje so ga imenovali raté, človeka, ki ne bo nikdar dosegel polnosti zavoljo temeljne pomanjkljivosti v njegovi lastni osebnosti. Potem so bili z njim dobrohotni in so pisali o njem s tisto prizanesljivostjo, ki jo hranijo za prijetne povprečnosti. Zmeraj so omenjali njegove razstave. Dajali so mu zadosti pohvale, da so mu petične dame odkupovale slike in da so ohranjali neko zanimanje pri drugovrstnih prekupčevalcih. Nikdar ga pa niso jemali zares.

Včasih so nekateri od mlajših kritikov zasadił svoje zobe v kakšno razstavo Nicholasa Blacka. Eden od njih je napisal krut epitaf, zavoljo katerega so se smejali v Londonu teden dni in ki je prisilil Blacka, da je znova križal preliv in se zatekel v Rim in k Anne Louise de Sanctis.

„Je eden izmed poklicnih evnuhov,“ je dejal jedki kritik, „obsojen, da v življenju le zre lepoto, ki je na nikdar nikoli ne bo posedoval.“

V Bag O'Nailsu in Stagu in klubu ABC so se na njegov račun krohotali za vrči piva, v gosposkih salonih Knightsbridgeja so glaseu smeh zalivali s koktajli, v podstrešnih sobicah Chelsea pa so na temo sestavili spolzko lirično pesnitev, in človek, ki je z njim stanoval in bil deležen njegove ljubezni, mu jo je v obraz recitiral nekega popoldneva, ko sta se sprla.

Tisti trenutek je bil najgren-

kejši v njegovem življenju in še zdaj, po šestih mesecih in dva tisoč milj stran, je bil spomin na tisto živ in sramoten. To je bila čisto svojevrstna groza, ekskluziven pekkel, rezerviran le za uboge vrage, ki po nepazljivosti ali ironiji stvarnika pridejo na svet okrnjeni v tistih znakih, ki označujejo moškega. Njihovi bolj normalni bližnji jih zaničujejo, kot zaničujejo pesnikuni parodijo, šaljivo-satirično posnemanje njihovega književnega dela, ki poudarja nabreklost njihovega pesnikovanja, in kot zaničujejo poštene žene prostitutke, ki prodajajo za denar, kar so one odrekle iz ljubezni.

Zato tvorijo med sabo posebno kraljestvo, pol-svet zgubljenih ljubimcev, bežnih srečanj in čudnih zakonov. V tem pol-svetu obstaja lojalnost, a ne zadostna, da bi ga zaščitila pred notranjimi intriganti in zunanjimi posmehljivci. In kadar človek, kot je Nicholas Black, zapusti to kraljestvo, se spremeni v samotarskega romarja tajnega kul-ta, katerega simboli so čačke po stranišcih in nedostojne kretnje.

Toda na svojem potovanju je prispel do oaze. Slikal je drevo, tako krepko in živo kot človek. In ob njegovih nogah je spal na soncu nebogljen deček, ožgan od sonca kot poljska lilija. Skrbno je napravil še zadnjo potezo, odložil čopič in paleto in in se zazrl v Paola Sanduzzija.

Ta je ležal na hrbtu, z enim kolennom kvišku, z desnico za zglavje

in z levico ohlapno naslonjeno na gorki kamen. Na sebi je imel le umazane kratke hlače in stare usnjate sandale. V suhi vročini se mu je koža svetila kot z oljem namazan les in njegov deški obraz je imel v snu poseben izraz nedolžnosti.

Precej časa je minilo, odkar ni bil Nicholas Black več nedolžen. Nemalokrat se je tudi on norčeval iz nedolžnosti ali pa jo je zapeljeval. Pa vendar jo je še zmeraj lahko prepoznal, še je bil lahko nanjo ljubosumen in tukaj, daleč stran od posmehovalcev, je še lahko obžaloval njeno izgubo.

Usedel se je na skalo nekaj korakov od dečka in v zamišljenosti pokadil cigareto ter doživljal enega redkih trenutkov zadovoljstva med obtožujočo preteklostjo in negotovo prihodnostjo.

Deček je nenadno planil pokonci in ga premeril s prebrisanimi in sprašujočimi očmi.

„Zakaj me gledate zmeraj na tak način?“

Black se je mirno nasmehnil in mu dejal:

„Lep si, Paolino, kot mladi David, ki ga je Michelangelo izklesal iz marmora. Ja sem pa umetnik, ljubitelj lepote. Zato te rad gledam.“

„Me boste vzeli v Rim, kadar odidete?“

Black je skomignil z rameni na južnjaški način.

„Kdo ve! Rim je oddaljen in drag. Tam lahko najamem veliko

služabnikov. Če gre za prijatelja, je seveda druga pesem.“

„Toda vi ste mi rekli, da sem jaz vaš prijatelj!“ Dečkova tesnoba je bila tako prozorna in otroška, da bi ga lahko prevaral, toda v njegovih temnih očeh je bral resnico.

„Prijatelj mora prijateljstvo dokazati,“ je dejal slikar z narejeno brezbriznostjo. „Saj je še čas, bomo že videli.“

„Jaz sem dober prijatelj, resničen prijatelj,“ je prosil Paolo. „Glejte, pokazal vam bom.“

Objel ga je z rokama okrog vratu, ga naglo poljubil in takoj odskočil, da je bil izven njegovega dosega, plašen kot žival. Slikar si je obrisal usta s hrbtom roke in se počasi dvignil z grenkim občutkom razočaranja. Ni se ozrl na dečka, ki je z rokama oprtima v bok stal od daleč. Šel je k stojalu, vzел v roke čopič in paleto ter mu rekel čez ramo:

„Sleci se!“

Deček je strmel vanj.

Black mu je zakričal osorno:

„Hitro se sleci! Uporabil te bom za model. Saj te plačam tudi za to.“

Po oklevajočem premoru je deček ubogal in slikar se je zahrbtno smejal, ko je opazil, da je z odlaganjem zašitih hlač odlagal tudi pogum in izzivalnost. Nič drugega ni bil več kot le preplašen in negotov otrok v navzočnosti jezljivega gospodarja.

„Stegni roke! Tako.“

„Deček je počasi dvignil roke do višine ramen.

„Drži jih tako!“

S hitrimi in zanesljivimi potezami je Nicholas Black začel slikati križanega človeka na skrivenčenem oljčnem drevesu: ne mučenega Kristusa, ampak odraščajočega dečka v polni puberteti z obrazom in telesom Paola Sanduzzija, pribitega na rokah in nogah na drevesno skorjo in z okrvavljeno sulico v prsih, toda smehljajočega, medtem ko mu je s krvjo odtekalo življenje.

Deček se je utrudil veliko prej, preden je bila slika dodelana, toda Black ga je prisilil, da je ostal in je sikal kletvice vsakokrat, ko so mu omahovale roke. Ko je skončal, ga je poklical in mu pokazal sliko. Učinek je bil presunljiv. Dečkov obraz se je spačil od groze, odpri je usta in začel trepetati in jecjati, ko je kazal na sliko.

„Kaj pa je? Mi hočeš povedati?“

Black mu je govoril trdo in glasno, toda Paolo Sanduzzi se zanj sploh ni zmenil. Bilo je videti, kot da bo vsak čas dobil božjasten napad. Black se mu je približal in ga klofotal po obeh licih. Dečku se je izvil krik bolečine in je bruhnil v jok, čepeč na tleh in z obrazom zagrebenim v dlaneh, medtem ko ga je Black, klečeč ob njem, skušal pomiriti. Čez čas ga je spet spraševal:

„Kaj se je vendar godilo? Česa si se ustrašil?“

Dečkov glas je bil komaj slišno šušljanje.

„Slike.“

„Kaj pa je s sliko?“

„To je drevo mojega očeta.“

Slikar se je začudil.

„Kaj hočeš reči?“

„Tako so umorili mojega očeta. Ravno na tem drevesu. Tako so ga razpeli, kot če bi bil križ, ga zvezali in nato ustrelili.“

„Sveti Bog!“ je siknil Black med zobmi. „Angeli nebeški, kakšna zgodba! Kakšna mila in očarljiva zgodba!“

Čez hip je prasn timer smeh, deček pa se je prestrašen izmuznil, nesoč v roki sandale in hlače.

Istega popolneva si je Aldo Meyer pridobil začasno naklonjenost Gemella Minore.

Kovač Martino je dobil napad, ko je delal ob nakovalu. Vrglo ga je proti ognju, da se je hudo opekkel na prsih in na obrazu. Nesli so ga navzdol do Meyerjeve hiše in zdravnik ga je s pomočjo Nine Sanduzzi pregledoval, medtem ko ga je Martinova žena zaskrbljeno opazovala iz kota, vaščani pa se prerivali pred vrati in čebljali o nesreči kot škorci.

Zavaljeno kovačevo telo je bilo zavito v deke in je ležalo na kuhinjski mizi. Po eni strani je bilo povsem paralizirano, roka in noga kot mrtvi, obraz potegnjen na eno stran, kot da bi se zgrozil od strahu in osuplosti. Oči je imel zaprte in hropel je v kratkih presledkih. Ko je Meyer pregledoval in izmival opekline lica, so iz spačenih ust uhajali komaj slišni momljajoči vzdih. Obvezala sta mu obraz in

odgrnila deko in Mayer je tenko in pomenljivo zapiskal, ko je videl obliko in globino opeklin. Nina Sanduzzi je kot brezčutna stala ob njem in držala v rokah posodo s prevreto vodo in gazami. Ko se je Martinova žena naglo približala, je posodo mirno odložila, jo popeljala nazaj v kot, jo pomirjevala in tolažila s potišanim glasom. Nato se je vrnila k Meyerju in mu pozorno kot bolničarka pomagala očistiti rane koščkov oglja, jih izmivati in namazati z mazilom iz svišča in s preostankom Metrhilolata.

Ko sta ga obvezala, je Meyer osluškoval bolnika, mu spet tipal pulz, ga znova ogrnil z deko in se obrnil k ženi, ki je jokala v kotu ter ji rekel obzirno:

„Bolje je, da ga pustite tukaj za nekaj ur. Potem bom že poskrbel, da ga bodo odnesli domov.“

Ječala je kot žival in prosila:

„Kajne, da ne bo umrl, doktor? Kajne, da ga ne boste pustili umreti?“

„Močan je ko vol“, je mirno odvrnil doktor Meyer. „Ne bo umrl“.

Zgrabila ga je za roke, mu jih poljubila in klicala vse svetnike, naj blagoslovijo dobrega zdravniška. Meyer se je je osorno otel.

„Domov pojdi sedaj, žena, pa jesti daj otrokom. Če te bom potreboval, te bom že poklical. Malo kasneje boš imena moža tam.“

Nina Sanduzzi jo je prijela za roko in jo peljala ven. Meyer je ob bolniku slišal, kako je Nina s cestnih vrat kričala na radovedneže in

jih naganjala, naj odidejo k svojim opravkom. Ko se je vrnila, je spraševala Meyerja z očmi.

„Živel bo,“ je dejal Meyer s kretnjo nebogljenosti, „ne bo pa za nobeno rabo več“.

„Ima šest otrok.“

„Preveč,“ je jedko pripomnil Meyer.

„Ampak jima jih,“ je ona trmasto vztrajala. „Kdo jih bo hranil sedaj, ko on bo mogel več delati?“

Meyer je skomignil z rameni.

„Socialna pomoč obstaja. Od lakote ne bodo konec vzeli.“

„Socialna pomoč!“ je dejala zaničljivo. „Ducat obiskov pa sto natisnjenih formularjev za kilogram testenin. Kakšen odgovor je to?“

„Edini, ki ga zdaj poznam,“ je odvrnil Meyer s hladno grenkobo.

„Prej sem jih imel veliko, toda nobeden me ni maral poslušati. Rajši so imeli vse po starem. Dobro, to je po starem!“

Nina Sanduzzi ga je gledala srepolo. V njenih razumnih temnih očeh je bilo zaničevanje in sočutje.

„Vi veste, kaj bi storil Giacomo. Osebnost bi šel v kovačijo in se lotil dela. Trkal bi na vrata, druga za drugimi, in s prošnjami in z grožnjami prisilil, da bi vsi pomagali. V dvorec bi šel prositi profico denarja in delo za Martinovo ženo. Nekaj denarja bi dobil od očeta Anzelma iz sklada za reveže. On se je spoznal na te reči. Vedel je, kako je treba potipati ljudi. Ni prenesel, da bi jokali otroci...“

„Tvoj Giacomo je bil znamenit

človek,“ je na kratko odvrnil Meyer. „Zato so ga umorili. Kolikor se spominjam, je bil Martino eden izmed tistih, ki so ga ustrelili.“

„In vi ste podpisali dokument, v katerem je bilo rečeno, da je bil usmrčen zakonito po običajnem sumaričnem zaslišanju.“

Njen glas ni izdajal jeze, le mirno ga je spominjala na dobro znane reči.

„Toda nobeden izmed vas ni nikdar povedal resničnega vzroka, za voljo katerega ste ga ubili.“

„Kateri je pa bil?“

„Ni bil en sam, dvajset jih je bilo. Martino je imel svojega, contessa svojega, oče Anzelm svojega in ravno tako tudi Battista, Lupo in vi, dottore mio. Toda vi jih niste mogli priznati, niti drug drugemu, in zato ste poiskali enega, ki je prišel prav vsem: Giacomo je bil kolaboracionist, prijatelj fašistov in Nemcev! Vi ste bili osvoboditelji, branilci svobode, bratci vsega sveta. Prinesli ste nam demokracijo, Giacomo je pa prinesel le kos kruha in skodelo juhe in par rok za delo, kadar je bil hišni gospodar bolan.“

Mirna obtožba je spravila Meyerja iz ravnovesja in je jezno odvrnil:

„To je prekleta resnica v tej deželi. Zavoljo tega smo petdeset let zaostali za Evropo. Ne maramo se organizirati, ne maramo se disciplinirati, ne maramo sodelovati. Ne moreš graditi boljšega sveta s krožnikom testenim in z vedrom žegnane vode.“

„Tudi s streli ne, dottore. Vi ste dosegli, kar ste hoteli: ubili ste Giacoma. In sedaj, kaj lahko pokazete v zameno? Martino je onespособljen za delo. Kdo bo dajal jesti njegovi ženi in šestim otrokom?“

Za to brutalno logiko ni bilo odgovora in Meyer se je osramočen in nemočen obrnil in se napotil k vratom, ki so vodila na vroči in žareči vrt. Nina Sanduzzi je šla kmalu za njim in se s prosečo roko dotaknila njegove.

„Vi mislite, da vas sovražim, dottore, pa ni tako. Giacomo vas tudi ni sovražil, Pred smrtjo me je prišel obiskat. Vedel je, kaj ga je čakalo. Vedel je tudi, da imate vi prste vmes. Ali bi radi slišali, kaj mi je dejal? To je dober človek, Nina. Preveč je skušal napraviti, je pa nesrečen, ker ni nikdar spoznal, kaj se pravi ljubiti in biti ljubljen. Jaz sem imel srečo, da si me ti v začetku naučila. On je bil vse predolgo sam. Ko bom umrl, se zateči k njemu, ker bo dober s tabo. Če bo prišel čas, da boš spet začutila potrebo po moškem, bi bil on dober s teboj in z otrokom. Giacomo je napisal pismo za vas in ga spravil med papirje. Jaz bi vam ga morala izročiti po njegovi smrti.“

Meyer se je zaobrnil in jo gledal nepremično.

„Pismo? Kje, za božjo voljo?“

Nina Sanduzzi je malodušno razpela sobe.

„Vse njegove papirje sem imela v omari. Ko je bil Paolo majhen

jih je nekega dne vzel in vse zmašal. Ko sem jih pobrala, jih nisem znala razložiti, je zardela, kot če bi bilo njeno razodetje nekaj sramotnega. „Nikdar se nisem naučila brati.“

Meyer jo je trdo prijel za ramena.

„Videti moram tiste papirje, Nina. Nujno je, da jih vidim. Ti se ne zavedaš, kakšne važnosti so.“

„Šest otrok je večje važnosti,“ je mirno odvrnila Nina, „in žena, katere mož ne bo mogel več delati.“

„Ali mi boš pokazala tiste papirje, če jim pomagam?“

Odločno je odkimala.

„To je bila ena izmed reči, ki mi jih je dejal Giacomo: „Nikdar se ne sme kupčevati s človeškimi bitji.“ Če jim hočete pomagati, boste to storili, ne da bi me prosili za plačo. Kdaj kasneje bova govorila o tistih papirjih.“

Meyer je bil premagan in je to vedel. V tej nepismeni ženski je bila neuklonljiva odpornost in neizčrpna zaloga modrosti, ki ji on, ki se je vse življenje učil, ni bil kos. To ga je osupnilo, ker v njeni kmečki rodovini ni bilo za to osnove in ni hotel priznati, da bi to pridobila od Giacoma Neroneja. Pa vendar je ona kot Nerone imela ključ do skrivnosti, ki se je izmikala Aldu Meyerju skozi dvajset let: zakaj nekateri talentirani, dobronamerni in sočutni ljudje ne uspejo vzpostaviti polnega človeškega stika in izzovejo le odpor in posmeh pri tistih, ki jim skušajo pomagati,

in zakaj drugi brez vidnega napora proderejo naravnost v intimnost in se jih spominjajo ljudje z velikjo ljubeznijo še po smrti.

V Neronejevih papirjih bi moral lahko dobil odgovor, ki se ga ni upal prositi Nino Sanduzzi. Toda dobiti jih bi mogel v roke le pod pogoji, ki jih bo ona stavila. Ni mu preostajalo drugega, ko da je vdano zmajal z glavo in ji dejal:

„Nocoj bom večerjal z grofico. Povedal ji bom o Martinu in videl, kaj se da napraviti.“

Ninin klasični in spokojni obraz je ožarel smehljaj. Nagonsko ga je prišla za roko in mu jo poljubila.

„Dober človek ste, dottore. Povedala bom Martinovi ženi. Nikogar ne smemo puščati v strahu predolgo časa.“

„Tudi meni lahko nekaj poveš, Nina.“

„Kaj, dottore?“

„Kaj bi mi rekla, če bi te zaprosil, da se poročiš z mano?“

Njene temne in globoke oči niso pokazale ne ugodja ne presenečenja.

„Ponovila bi vam, kar sem vam povedala prvič, dottore. Bolje je, da me ne vprašate.“

Naglo je odšla stran in Aldo Meyer se je vrnil k bolniku, da mu je potipal nihajoči pulz in prisluškoval žilavemu kmečkemu srcu, ki se je borilo za življenje v raztrganih prsih.

(Bo še)

SLOVENC PO SVETU

Slovensko izseljensko dušno pastirstvo

Dušno pastirstvo Slovencev po svetu je urejeno po navodilih za dušno pastirstvo izseljencev, ki ga je z motuproprijem „Pastoralis migratorum cura“ — pastoralna skrb za emigrante — odobril dne 15. avgusta 1969 papež Pavel VI. in določil, da začne veljati s 1. oktobrom 1969.

Ta ureditev temelji na dolgoletnih izkušnjah slovenskih dušnih pastirjev med izseljenci v Združenih državah Amerike in v Porurju pred prvo svetovno vojno, na delu izseljenskih duhovnikov med obema vojnama in na dušnopastirskem oskrbovanju razseljenih oseb po drugi svetovni vojni v raznih državah in na raznih celinah.

Slovenski izseljenci po raznih evropskih državah

Slovenci živijo v Angliji, ki jih oskrbuje msgr. Ignacij Kunstelj. V Avstriji vodi dušno pastirsko delo Ciril Lavrič. V Belgiji sta Vinko Žakelj in Kazimir Gaberc. V Franciji delujejo: Čretnik, Kavalar, msgr. Grims, Dejak, p. Vučina. V Italiji je trenutno tajnik msgr. Kunstlja Franc Bergant. V Zahodni Nemčiji

je vodstvo dušno pastirskega dela poverjeno dr. Janezu Zdešarju. Na Nizozemskem skrbi za rojake Vinko Žakelj. V Švici pa p. Fidelis Kraner.

Dušno pastirstvo v Južni Ameriki

Največ Slovencev v Južni Ameriki je v Argentini. Delegat za dušno pastirstvo je msgr. Anton Orehar. V Čilu je več slovenskih duhovnikov. A Slovincem se v celoti nihče ne posveča. V Braziliji imajo slovensko župnijo, ki jo vodi Ludvik Ceglar. V Venezueli je srb za Slovence na ramah Janeza Grilca. Več naših duhovnikov je tudi v Ekvadorju, Boliviji. Po eden v Peruju, Dominikanski republiki in Guatemali.

Slovenci v Severni Ameriki

Največ Slovencev živi v Združenih državah Severne Amerike. Tam deluje tudi cela vrsta slovenskih duhovnikov. Slovincem se deloma posvečajo na slovenskih župnijah, v katerih pa vedno bolj prevladuje angleška miselnost. Živahno pa je dušno pastirsko delo v Kanadi. Župniki slovenskih župnij so: Janez Kopač, Tone Zrnec in Jože Mejač.

med nami v Argentini

Velika noč

Slovenski velikonočni obredi pritegnejo vsako leto znova veliko rojakov, čeprav živijo nekateri precej daleč. V Slovenski kapeli, na Pristavi in v Slomškovem domu je bil tudi letos na cvetno nedeljo blagoslov oljčnih vej in pristno slovenskih butaric in nato procesija, branje pasijona in maša.

Opravilo velikega četrтка je bilo v Slovenski hiši ob 19. po maši pa je bilo češčenje sv. Rešnjega telesa do polnoči. Svete ure so imele najprej žene, nato dekleta, potem možje in nazadnje fantje.

Na veliki petek je bilo sv. opravilo tudi ob 19. Po petju pasijona so vsi navzoči počastili križ, nato je bilo še obhajilo. Na veliko soboto zjutraj je bil po vseh krajih blagoslov velikonočnih jedil, ob 22 zvečer pa v Slovenski hiši velikonočna vigilijska z blagoslovom ognja, hvalnico

velikonočni sveči, besednim in krstnim bogoslužjem in vstajenjsko mašo. Vse obrede je vodil msgr. A. Orehar ob asistenci dušnih pastirjev, peš pa je vse dni pevski zbor Gallus pod vodstvom svojega dirigenta dr. Julija Savellija.

Nova cerkev Marije Pomagaj

V še ne povsem dokončani cerkvi Marije Pomagaj je bila v soboto, 28. aprila, kot prvi verski obred poročna sv. maša. Med njo sta sklenila zakonsko zvezo dva mlada slovenska para: Ivan Zarnik in Marija Pirc ter Janez Grbec in Betka Urbančič. Prvi par je poročil msgr. Anton Orehar, drugega pa ženinov brat župnik Mirko Grbec.

Koncert „Mladinskega pevskega zbora“

Odbor slovenskega zavetišča dr. Gregorija Rožmana, ki ga vodi g. Matevž Potočnik, je organiziral v Slovenski hiši v soboto, 28. aprila, koncert Mladinskega pevskega zbora, ki ga dirigira ga. Marija Geržinič. Koncertni program je obsegal skladbe J. Gallusa, F. Duranteja, A. Geržiniča, G. Gilardija, F. Lacherja, A. Foersterja, F. Gerbiča, E. Adamiča, Vilharja, B. Ipavca, H. Sattnerja, K. Maška, argentinsko folklorno, rusko narodno in slovensko narodno pesem.

Go. dirigentko in mlade pevce so za ubrano izvedbo zahtevnega programa poslušalci nagradili z zasluženim priznanjem.

VAŠI DUŠNI PASTIRJI ZA VELIKO NOČ

Slovenski dušni pastirji v Argentini so po Oznaniu in Svobodni Sloveniji naslovili na rojake naslednjo prošnjo za pomoč pri gradnji spominke cerkve Marije Pomagaj

Vsem rojakom želimo polnost vere in upanja v vstalega Kristusa. Po duhovnih obnovah vas spominjamo s sv. Pavlom: „Po milosti božji, ki nam je dana, smo kot modri stavbeniki položili temelje, vi pa nanj zidajte, vsak pa naj gleda, kako zida“ (1 Kor 3, 10).

Ob teh praznikih vam spet priporočimo zidanje naše spominke cerkve Marije Pomagaj v Buenos Airesu. Gre počasi, toda stanovitno k svojemu zaključku.

Prvikrat smo se obrnili na vas za praznik Kristusa Kralja 1. 1971 in ocenili stroške za zidanje 1 kv. m na 60.000 \$ m/n. Celoten proračun za cerkev in pridružene šolske prostore je bil takrat zamišljen na približno 40.000.000 pesov m/n. Zaradi inflacije so stroški tako narasli, da smo do konca marca zazidali že 52.775.094 pesov m/n — nabrali pa med vami in rojaki po svetu ter drugimi dobrotniki: 39.690.691 pesov m/n, razliko nam krije s posojilom čebelica.

Z zidavo smo prišli nekako v zadnjo tretjino in računamo, da nam bo za dokončanje potrebno približno še 35.000.000 pesov m/n, vključena najbolj nujna oprema prostorov in cerkve.

Naši prvi prošnji ste se mnogi hitro odzvali z lepimi darovi. Hvala Vam, darove objavljamo sproti, da morete zasledovati potek nabirke. Spomnimo, da bomo odslej navezani na naše domače prispevke.

Za veliko noč se dušni pastirji drugič obračamo na vaša srca in prosimo vaše podpore: Naj se pridružijo novi dobrotniki, ki doslej še niso prispevali; dosedanjim dobrotnikom pa kličemo: Ponovite svoj dar. Višine ne predpisujemo nikomur, povemo le, da meter zazidane-ga danes stane kar 100.000 pesov m/n.

Zdi se nam primerno, da bi pomagali vsi, ki samostojno zaslužijo. Njim, ki ne morejo dati veliko, rečemo: naj se ne sramujejo dati majhnega zneska, ki ga premorejo. Celo otroci naj zbirajo majhne zneske, da bodo imeli zavest, da je cerkev zgrajena tudi z njihovimi darovi.

Kakor darujete za Vincencijevo konferenco namesto vencev ob smrti, ali šopke pri krstu in godovih, ali poroki, storite isto tudi za cerkev v svojem testamentu. Lepa poteza in lepa prošnja k Bogu.

Tisti, ki imate rojake v ZDA, Kanadi ali Evropi, priporočite jim našo cerkev za dar.

Za veliko noč, 22. aprila 1973 v Buenos Airesu, Vaši dušni pastirji:

Msgr. Anton Orehar, Bečan Marjan, Matija Borštnar, Guštin Jože, Horn Jože, Koman Boris, Kukovica dr. Alojzij SJ, Lamovšek Matija, Levstek Franc, Mali Gregor, Novak Franc ml., Novak Štefan, Prebil Andrej CM, Rode Jurij, Skvarča Stanko, Starc dr. Alojzij, Škerbec Jože

San Justo

Na občnem zboru odseka Zveze žena in mater v San Justu je bil v nedeljo, 8. aprila, po pozdravnih besedah predsednice in duhovni misli dr. Alojzija Starca izvoljen nov odbor, ki ga sestavljajo: ga: Marija Groznik, predsednica, ga. Karla Čarman, podpredsednica, ga. Cilka Urbančič, tajnica; in odbornice: gospe Pepca Žgajnar, Marija Podlogar, Ljuba Lipušček, Cveta Bras, Lojzka Jereb, Zalka Trpin in Anica Zakrajšek. V širšem odboru so tudi gospe Helena Oblak, Marinka Krajnik, Matilda Mustar, Stanka Pregetj, Francka Grilj in Majda Selan.

Slovenski dan

Na belo nedeljo je bil na Pristavi 18. slovenski dan, ki ga vsako leto organizira Zedinjena Slovenija. Pri sv. maši, s katero se je prireditve začela, je msgr. Anton Orehar govoril o pomenu Kristusove resnice in njegove ljubezni za zdravo življenje naše skupnosti. Po maši je bilo dviganje argentinske in slovenske zastave ob zvokih argentinske in slovenske himne, nato pa so rojaki posredli k mizam za kosilo.

Popoldanski spored je začel z otvoritvenimi besedami predsednik ZS g. Božo Stariha, glavni govor je imel ing. Jernej Dobovšek in sicer o delu, željah in namenih slovenske mladine v okviru ZS. Otroški zbor iz Slovenske vasi je pod vodstvom ge. Zdenke Jan zapel več slovenskih pesmi, mladinska godba g. Toneta Skubica pa je odigrala slovenske himno in več slovenskih koračnic. Program, ki ga je napovedoval arh. Jure Vombergar, se je končal s prosto zabavo.

Srednješolski tečaj

Srednješolski tečaj ravn. Marka Bajuka je začel redni pouk v soboto, 31. marca, v novih šolskih prostorih Slovenske hiše v Buenos Airesu. V 1. letnik se je vpisalo 45 dijakov, v 2. letnik 42, v 3. letnik 28, v 4. letnik 20 in v 5. letnik 26, skupno 161 dijakov. Vsako leto zajema tečaj več mladine in počasi postaja samo po sebi umevno, da se po končani osnovni šoli spopolnjujejo naši študentje tudi v slovenskem tečaju. Če upoštevamo, da je v Rožmanovem zavodu v Adrogueju 22 srednješolcev, na tečaju v Slovenski vasi pa 45, vidimo, da obiskuje naše srednješolske tečaje v Buenos Airesu 228 dijakov.

svetovne

novice

Mladi kristjani pri bolnikih

Južnotiroški škof Gargitter je napisal za letošnji post svojim vernikom vprašanja ostarelih in obolelih ljudi. Skrb za te vernike mora biti stalna župnijska dejavnost. Tudi mladi ljudje se morajo že zgodaj zavedati svoje krščanske dolžnosti do teh trpečih članov krščanske skupnosti. Škofije bi morale organizirati prostovoljne skupine mladih kristjanov za oskrbo bolnikov v času počitnic.

Edini duhovnik — ustreljen

Meseca marca t. l. so iz Jeruzalema poročali, da so našli ustreljenega edinega katoliškega duhovnika, ki je oskrboval katoličane v pokrajini Gaza. 63-letni duhovnik, Jordanec Hanna El-nimry je bil na zasedenem ozemlju zelo znan po dobro-

delni dejavnosti. Pomagal je vsakomur ne glede na narodnost in vero.

Vietnamski begunci

1.200.000 beguncev čaka po taboriščih v Južnem Vietnamu, deloma pod šotori, da se bodo mogli vrniti domov. Potem bodo morali skoraj z vsem začeti na novo. Zgraditi bo treba domove, oskrbeti prehrano in najti zaposlitev.

Diplomatski odnosi s Ciprom

Vatikan in republika Ciper bosta imela odslej diplomatske odnose. Na Cipru bo apostolska nunciatura, v Vatikanu pa ciprsko poslaništvo. Grški pravoslavni sinod je prejel to novico s presenečenjem in obžalovanjem, ker še vedno zelo nasprotuje rimskegu papežu.

Zaradi pomanjkanja hrane...

Indijska katoliška dobrodelna organizacija je poročala osrednji indijski vladi o zaskrbljujočih novicah iz štirih zahodnoindijskih držav. Zaradi pomanjkanja hrane je čez 50.000 ljudi zapustile svoja bivališča in tava po glavnem mestu Bombayu. Drugih 150.000 ljudi je v glavnem odvisnih od tega, kar jim oskrbijo pomožne organizacije, zlasti 5.000 otrok.

Smrt madžarskega škofa

V kraju največje švicarske božje poti, v Einsiedelnu, je umrl v začetku leta 88 let stari madžarski škof Istvan Hasz. Leta 1929 je postal madžarski vojaški škof in je izvrševal dušno pastirstvo vojaških kuratov do

prihoda Sovjetov. Od leta 1948 je živel v švici. Po njegovi smrti je kardinal Mindszenty edini madžarski škof v tujini.

Tri tisoč stanovanj

V zadnjih desetih letih je nadško-fija Ernskušam (Cochin, Indija) oskrbela družinam brez strehe tri tisoč novih stanovanj. 400.000 dolarjev, ki so bili potrebni za sezidavo stanovanj, so prispevale pomožne organizacije v Indiji in iz drugih držav.

65 poljskih škofov

Zadnje škofovske konference se je udeležilo 65 poljskih škofov. Obravnali so pripravo proslav ob 500-letnici Kopernikovega rojstva. Poleg tega so sklenili opozoriti vernike na kvarne posledice televizijskega sporeda.

Najmanj šest jezikov

Sv. oče je potrdil tri nove armenske škofove, ki jih je izvolila katoliška armenska sinoda. Ti škofje so imenovani za Perzijo, Irak in Sirijo. Vsak od teh treh zna najmanj šest jezikov, vsi pa govore turško, arabško, italijansko in francosko.

Skromno zastopstvo

List Kiristo Shimbun je poročal, da je med 491 japonskimi poslanci, izvoljenimi na zadnjih japonskih volitvah, tudi dvanajst kristjanov. Od teh sta dva katoličana (oba iz mesta Nagasaki). Eden je član socialistične stranke, drugi pa liberalno-demokratske stranke.

Franco preveč zahteval

V 35 srednjih šolah španske province Bilbao so ukinili poučevanje verouka, ker veroučitelji niso hoteli priseči generalu Francu. Zastopnik katehetov je dejal: „Veroučitelji nismo državni uradniki. Nas pošilja Cerkev, da opravljamo dušnopastirsko nalogo.“

104-letni duhovnik

Meseca marca t.l. je umrl najstarejši italijanski duhovnik, 104-letni župnik v pokoju Luigi Roversi. V duhovnika je bil posvečen leta 1893 (letos bi slavlil svoj 80-letni duhovniški jubilej). Preživel je osem papežev.

Katoličani na Formozi

Na kitajskem otoku Formozi je nekaj nad tristo tisoč katoličanov, ki so razdeljeni po šestih škofijah. Duhovnikov je na otoku 817 (376 kitajskih in 441 tujcev). V dušnem pastirstvu, v šolstvu, v bolnišnicah in pri dobrodelnosti pomaga 1077 redovnic (med temi je 679 Kitajk).

MOLITVENI NAMEN

Splošni: da bi kristjani bolj načrtno in vztrajno skrbeli za pravično razdelitev dobrin med potrebnimi.

Misijonski: da bi pogovori v Birmaniji med kristjani in budisti rodili prave sado-

Liturgični dan v mariborski škofiji

V marcu so imeli v mariborski škofiji liturgične dneve. Organizirala sta jih pastoralna pisarna in škofijski liturgični svet s sodelovanjem dekanov, in sicer v osmih krajih škofije: v Brežicah, Celju, Dravogradu, Mariboru, Murski soboti, pri Sv. Petru na Medvedjem selu, v Ptuj in v Slovenski Bistrici, da se jih je moglo udeležiti čim več duhovnikov.

Na sporedu je bila najprej sv. maša z ljudstvom, nato pa pogovor o treh vidikih, umetnostnem, liturgičnem v ožjem pomenu in glasbenem.

Kar zadeva umetnostni vidik, naj bi povsod čimprej dokončno uredili cerkveni prostor — vedno s sodelovanjem strokovnjakov — za prenovljeno liturgijo, pri čemer je treba misliti tudi na sodobno krašenje oltarja in na primerno mašno obleko.

Glede liturgije v ožjem pomenu je bil poudarek na pripravi, ki naj vključuje tudi laike, da bo vsako mašno bogoslužje, tudi ob delavnikih, čimbolj v skladu z naravo in potrebami konkretnega liturgičnega občestva.

Petje in sploh glasba naj bo organični del bogoslužja in naj pri njem v čim večji meri sodelujejo

vsi verniki; zbor ne sme imeti monopola, maša ni koncert.

Misijonar p. Jožef Musar — umrl

V ljubljanski bolnišnici je 29. marca umrl znani misijonar p. Jožef Musar iz družbe Misijonarjev sinov presv. Srca Jezusovega. Rodil se je leta 1889 na Goreljah v župniji Radeče. V malo semenišče v Briksen je odšel leta 1902. Po gimnaziji je vstopil v družbo in leta 1915 sprejel mašniško posvečenje. Med prvo svetovno vojno je deloval po raznih župnijah briksenske škofije. Nato se je v Veroni in Rimu pripravljala za afriške misijone. Leta 1920 je odšel v Sudan, v deželo, kjer je pred sto leti deloval naš misijonar-pionir iz škofjana na Došenjskem Ignacij Knoblehar. Leta 1923 je družba dobila novo misijonsko postojanko v Transvalu v Južni Afriki; tja je odšel tudi p. Musar. Tu je ostal devet let in uspešno deloval. Leta 1932 so ga v Wurttembergu (Zahodna Nemčija) izbrali za vrhovnega predstojnika družbe (za generala), kar je zanimivo da so Nemci in Avstrijci izbrali Slovenca. Na tem mestu je ostal šest let. Ko mu je potekla predstojniška doba, je prišel v Ljubljano in v Dravljah pozidal „Knobleharjev zavod“, ki je deloval do leta 1945. Po letu

1945 pa je postal potujoči misijonar. Obiskal je skoraj vse župnije v Ljubljanski škofiji in zlasti veliko spovedoval.

Misijonar Musar je bil izreden človek. Kamorkoli je prišel, je prinesel veselje. Življenjske skušnje so ga obdarile z mirom in optimizmom.

Bitrica pri Tržiču — najmlajša župnija v ljubljanski nadškofiji

Je imela v nedeljo, 25. marca, lepo slovesnost. Nadškof Pogačnik je ta dan blagoslovil novo oltarno sliko — vezenino. Ta je v novejši cerkveni umetnosti novost. Tapizerija je zamisel akademskega slikarja prof. Staneta Kregarja. Kregarjeva dela se po slovenskih cerkvah čedalje bolj uveljavljajo. Znana so zlasti njegova barvna okna, pa tudi freske in slike. Nova tapizerija, ki meri kar petnajst kvadratnih metrov, dobro dopolnjuje bogoslužni prostor. Govori po barvni slikovitosti. Stkana je iz barvnih volnenih nitk. Sredi slike je poveličani Kristus, k njemu kaže umirajoča Marija Goretti, pa tudi z zločinom obteženi Aleksander.

Ljudje, ki se drže črke postave kot hromi ploti

V Mežici, v rudarskem mestu med koroškimi gorami, že trinajsto leto „korajžno“ župnikuje Jože Lodrant. V aprilski številki „Družine“ je v razgovoru med drugim dejal: „Navdušujem se za preprosto mašno bogoslužje na domovih za ožje soseske ob

različnih družinskih slovesnostih. Tam bomo vzgajali vernike, da se bodo znali udeleževati tudi bogoslužja v večjem občestvu. V poročilih dunajske pastoralne revije „Diakonia“ v sodelovanju z raznimi občestvi Latinske Amerike najdemo potrdilo svojih misli. Zaenkrat si takega delovanja še ne moremo privoščiti, ker nam zakon o verskih skupnostih kaj takega ne dovoljuje. Posebno hudo je seveda, če imam poleg ozkih kompetenc opraviti še s tolmačenjem zakona, ki se drži črke postave kot hromi ploti.“

ZGODOVINA KARDINALSKEGA ZBORA

Kardinali so bili najprej diakoni, duhovniki in škofje rimskih cerkva, ki so bili papeški sodelavci in svetovalci. Leta 1150 se je ustanovil Sveti kolegij z dekanom, ki je bil škof Ostije. Od leta 1174 je kardinale imenoval le papež. Od 12 stoletja dalje so bili h kardinalom prišteti tudi taki, ki niso bivali v Rimu.

V 13. in 14. ter 15. stoletju je kardinalski zbor štel 30. članov. Sikst V. je leta 1586 dvignil zbor za 70 članov. To število je bilo do Janeza XXIII.

Pavel VI. je leta 1700 odredil, da po 80. letu starosti redno ne morejo več vršiti važnih služb. S tem letom izgube tudi pravico voliti papeža.

KJE**JE****KAJ**

DUHOVNO ŽIVLJENJE

UVODNIK	Junaki molčeče Cerkve	32.
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Ob desetletnici papeževanja Pavla VI. Praznik Sv. Duha Pomnožene skrivnosti rožnega venca Položaj Cerkve v Južni Ameriki Ugandski mučenci	322 324 326 331 336
SODOBNA VPRAŠANJA	Spoved v protestantskih Cerkvah Verske razlike med katoličani in pravoslavci	332 340
RAZNO	Jacques Maritain Kdo je resničen kristjan? Jagodic: Spomini Devica čudežev v Caacupé	328 339 344 364
V DRUŽINI	Brez otrok Starši — verski vzgojitelji Družinska pošta	350 352 354
ZA MLADINO	Moje gledanje na žrtve slovenskega naroda Usmeriti delo v višji namen Marko — umetniški ali praktičen poklic .. Greš, Jezus, z mehoj? Mladinska pošta	356 357 359 361 363
ROMAN	Hudičev advokat	369
NOVICE	Slovinci po svetu Med nami v Argentini Svetovne novice Novice iz Slovenije	376 377 380 382

Leto XL
Številka 6

Junij 1973
Junio № 6

„Duhovno življenje“

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 843.966.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina.

Poverjeniki:

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorzia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

Naročnina:

V Argentini in obmejnih državah: začasno 70.— pesov;

v ZDA in Kanadi: 7 dolarjev; drugod protivednost dolarja.

Denarna nakazila na naslov:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

NASLOVNA STRAN „Duhovnega življenja“ in „Božjih stezic“ ter stalna zaglavja: Stane Snoj.

Meseca junija se spominjamo naših junakov v revolucionarnih bojih; zlasti pa onih, ki so bili kot ovce poslani v zakol. Ti so žrtvovali največ za svojo domovino. Vse svoje življenje. Pa v kakšnih okoliščinah! Njihova najtežja žrtev je bila vsa presoljena z najhujšimi mukami. Zato je bila toliko večja. Zato se je spominjamo s toliko večjo ginjenostjo in hvaležnostjo. Mi prav nič ne dvomimo o njeni vrednosti. Ne razumemo sicer, zakaj je božja previdnost pripustila tako težko žrtev. Ne razumemo, a se klanjamo neskončnemu Bogu.

Dr. Alojzij Odar

DUHOVNO
ŽIVLJENJE

40
LETNIK

1933
1973